

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile notificate nu se pri-
masco. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Adolf Moss, Haasensteim & Vogler
(găsiți în Viena), Heinrich Schick, Alois
Karl, M. Dulas, A. Zippel, J. Dun-
sbury; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Mayer, Ekestein Revnat;
Frankfurt: G. L. Baube; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
gazdărie pe o coloană 6 or.
și 80 or. timbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 or. v. a. s. 10 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamente pentru Anstro-Gazeta:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din întreaga țară și la
toate librăriile din țară și în
străinătate.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dăruia în
casă: pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună exemplară 5 or. v. a. s. 10
bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 96.—Anul III.

Brașov, Duminecă 29 Aprilie (11 Mai)

1890.

Brașov, 28 Aprilie st. v.

„De vei dobândi lumea întreagă și îți vei pierde sufletul tău, ce vei da în schimb pentru el?”

Cuvintele aceste ale s. evangheliei au fost, sunt și vor rămâne pentru toate timpurile foarte însemnate.

Ce înțelege evanghelia aici prin suflet? Prin suflet ea nu înțelege alta decât viața morală și spirituală a omului, care într-adevăr nu se poate cumpăra nici cu prețul tuturor avuțiilor din lume.

Și ce este ceea ce alcătuiește viața morală și spirituală a individului, precum și a națiunilor?

Este ființa omenirii, este libertatea ei, pe temelul căreia își dezvoltă atât individul cât și națiunile limba, credința, obiceiurile, moravurile, cântecele poezia, c-ună cuvânt întreg caracterul lor moral și spiritual.

Sufletul Românului, ca și al nației lui este așadar caracterul lui național românesc, care se arată în viața și în obiceiurile sale românești. De va pierde el sufletul lui și va câștiga lumea întreagă, ce va putea da în schimb pentru el?

In zilele trecute ministrul de culte și de instrucțiune publică a pus pe masa dietei ungurești cunoscutul proiect de lege pentru înființarea de asiluri de copii séu „Kisdedovuri”.

Acastă lege cei dela putere nu vor să-o aducă atât pentru cultura și înaintarea neamului unguresc, cât mai mult pentru nimicirea culturii naționale a neamurilor nemaghiare și pentru maghiarizarea lor.

Cumcă nu întesc la alta o dovedesc mărturisirile, ce le-au făcut dascalii maghiarismului încă înainte de 50 de ani, când au plăsmuit planul pentru înființarea de „Kisdedovuri”; ne-o do-

vedește însuși proiectul de lege al d-lui Csaky, care pune totă greutatea în răspândirea limbei și a spiritului unguresc între mlădițele crude ale Românilor, Slovacilor, Sârbilor ș. a.

În asilurile, ce voiesce să le înființeze și în satele românești stăpânirea ungurescă, nu se va mai auzi dér graiul românesc cu cântecele sale, și doinele sale doioase și fermecătoare, cu poeziile și cu poveștile sale cele frumoase și încântătoare; nu vor mai auzi copii despre Feți frumoși, despre feciorii de împărat, despre smei și smeioice, despre zine și despre bălauri; ci li se va vorbi numai unguresce, li se vor cânta cântece unguresci, vor învăța poezii unguresci și povești unguresci, seci și sarbede, aduse din Scythia. Copilașii români nu se vor mai închina lui Dumnezeu dîcînd: „Ângeru ângerelul meu ș. a.” ci îi vor face să se închine în limba ungurescă „Dumnezeului unguresc.”

Nu însemneză acesta a ataca rădăcinile vieții morale și spirituale ale nămului românesc? Și decă vor scote sufletul românesc din copii noștri, ce ne pot da ei în schimb pentru acesta? Totă cultura ungurescă, toate avuțiile magnaților unguri și toate libertățile și drepturile unguresci, nu ne pot răscumpăra comora neprețuită ce-o vom pierde, luându-ni-se naționalitatea, limba și cultura noastră prin astfel de institute!

E césul al unspredecelea ca cu mic cu mare să protestăm sârbătoresc în potruva uneltirilor de felul acesta!

La anul 1879, când Archiepiscopul nostru s'au dus la tron, ca să remonstreze în contra introducerii limbei maghiare în școlile noastre populare confesionale, s'a dîs, cu drept cuvânt, că pasul lor

n'a fost cu totă puterea sprijinit din partea tuturor obștelor bisericele românești.

Ca posteritatea să nu le mai potă face Românilor, ca membri ai bisericelor autonome românești imputarea, că n'au stăruit din toate puterile pe lângă capetele lor bisericești, dându-le în momentele critice sprijinul lor puternic ca să potă pași cu totă autoritatea lor, ca păstori sufletești ai nămului românesc înaintea țării și a tronului; este o sfântă datoriă a noastră a tuturor, ca numai decăt din toate comunele bisericești ale dieceselor române să adresăm Archiepiscopilor noștri proteste în contra introducerii asilurilor de copii cu limba ungurescă și să rugăm sârbătoresc, ca la rândul lor Metropolii noștri amîndoi, cu Episcopii lor sufragani să protesteze laolaltă, și împreună cu fruntașii preoți și mirenii ai tuturor dieceselor române, printr'un act solemn înaintea țării și a tronului, în numele bisericelor și al credincioșilor lor, în contra înființării asilurilor de copii așa precum le plănuesce guvernul unguresc.

Revista politică.

Dinăuntru. În afacerea gimnaziului din Beiuș, conferința tractului Barcău a adresat episcopului Pavel un memorandum, în care se arată cât de periclitată e dulcea noastră limbă și prin ea și biserica românească și naționalitatea noastră, care sunt prigonite, de nu mai e de suferit. Guvernul, prin forța maghiarizării, se amestecă și în cele mai sfinte drepturi ale națiunilor nemaghiare, sugrumându-le limba și simțimentele lor naționale, așa că nu le lasă nici să mai existe, ca ceea ce sunt. A răpi limba unui popor, a ucide literatura și naționalitatea, e a se săvârși o crimă, ună asasinat, căci îi răpesc viața. În memorandum se face apelul la episcopul

Pavel, ca în unire cu clerul și poporul dieceei să smulgă din ghearle maghiarizării gimnaziul din Beiuș, să mîrgă până la tron, căruia să se arate uneltirile, volnicile și nelegiuirile regimului. Așa au făcut și străbunii și premergătorii noștri, și decă Românii de aji să fiă demni de ei. Dumnezeu să le ajute Românilor!

În dieta din Pesta, cu ocaziunea desbaterilor asupra descentralizării tabelor regesci, deputatul Mocsary a imputat, că prin descentralizarea proiectată se nedreptătesc națiunile nemaghiare și se are în vedere numai interesele maghiare, deorece, ca reședințe ale tabelor s'au ales mai cu semă orașe unguresci, depărtate de finuturile locuite de Nemaghiari, așa că aceștia, pentru ași căuta dreptatea pe la table, trebuie să facă drumuri mari împreunate cu cheltueli mari. Deputatul Polonyi a vorbit, nu-i vorbă, pentru o descentralizare acomodată trebuințelor generale ale întregii populații, dér acesta în interesul maghiarizării. Mocsary a dîs, că statul n'are drept să maghizeze, să ia asupra misiunea unui Kulturregylet, căci în cazul acesta statul nu poate corăspunde îndatoririi sale: de a măsura tuturor cetățenilor cu măsură egală. Mai curînd se servește, dîse el, causei maghiarizării pe căra dreptății și echității. Dér a fost destul, ca Mocsary se nege statului și legislațiunii dreptul de a maghiariza, ca să aprindă paie pe cap și să scrie organul guvernului „Nemzet” cele mai mari bătăranii, la adresa Nemaghiarilor, numindu-i „străini” în statul „maghiar” — care de altmîntrelea nu există — și că statul are dreptul să impună „limba și caracterul său național.” Așadar Românii, națiune băștinașe în aceste țări, Germanii, Sârbii, Slovacii sunt venetici în aceste țări, omeni fără patriă, fără drepturi; ér șovinistii urmași ai asiaticului Arpad pot să facă cu Nemaghiarii, ce le place! Astai cea mai nerușinată obrăznicie a reptilei bugetare unguresci, pe care Românii o vor însemna pe răboj.

Din afară. Vorbirea, cu care împă-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Unde-i înbire, acolo e Dumnezeu.

Din Tolstoj, de Moșul.

În rândul de jos al casei, într'odăiță cu o ferăstră, locuia cismarul Martin Avdeievici. Ferăstra era cătră uliță. Prin ferăstră se putea vedea, cum trec omenii. Deși se vedea numai picioarele, Martin Avdeievici cunoscuse omenii de pe cisme. De mult trăia el aici și avea mare clientelă, numai puține cisme se aflau prin vecinătate, cari să nu fi fost în mâinile lui odată, séu de două ori. El avea mult de lucru pentru-că lucrul lui era trainic, el lua material bun, prețurile lui erau moderate și el își ține cuvântul; decă nu putea ține termenul hotărit, spunea înainte. Om bun fusese totdeauna. Îmbetrânind încep să se gândesc la sufletul său și să se apropie de Dumnezeu, mai mult decăt mai înainte.

Pe când lucra el încă la un măiestru, îi murise soția. Ea îi lasase după sine un copil, un băiat de trei ani.

Copii mai mari îi muriseră mai înainte. Martin voia să trimită băieșul la soru-sa în sat, dér își gândi: lui Capitoșa al meu îi va veni greu să crească într'o familie străină, îl opresc la mine. Și Avdeievici se duse dela măestru și locii cu copilul cu chiriă. Dér Dumnezeu n'a dat lui Avdeievici noroc de copii. După-ce cresc băiatul și încep să ajute tătâne-séu, încăt era o adevărată plăcere, îl cuprinsese o bolă.... avu friguri o săptămână și apoi muri. Martin își îngropă fiul și căd în desperare. Așa de amărit era în desperarea lui, că încep să cârtesc în contra lui Dumnezeu; o astfel de mâhnire îl cuprinsese, încăt neîntrerupt își cerea mărta, și imputa lui Dumnezeu, de ce nu l'a luat pe el, pe omul bătrân, în locul unicului său fiu iubit. Chiar nici la biserică nu se mai duse.

Odată veni la Avdeievici un bătrân bătrân, care călătoria pe la locurile sfinte de opt ani, și venia tocmai dela mănăstirea sfinte Treimi. În cursul vorbirei Avdeievici se plânse de necazul său.

— „Potă dice, că mi-a trecut pofta de viață; numai o dorință am la Dumnezeu... să mor. Eu sunt un om nefolositor.”

Țeranul răspunse:
— „Martine, tu nu vorbești bine. Să judecăm faptele Provedinței, nu ni-se cuvine nouă. Nu minte omenescă, ci voia lui Dumnezeu domnesce tot-deuna. Dumnezeu a hotărit, ca fiul tău să móră, pe tine însă te-a lăsat în viață... Și decă tu desnădejduesci, asta vine de acolo, că tu vrei să trăiesc pentru plăcerea ta.”

— „De ce să trăiesc?” suspină Martin.

Bătrânul dîse:
— „Pentru Dumnezeu, Martine, trebuie să trăim. El îți dă ție viață, pentru el trebuie să și trăim. Decă trăiesc pentru el, nu te vei întrista de nimic și toate ție-se par ușore.”

După o tăcere scurtă, dîse Martin:
— „Dér cum trăiesc omul pentru Dumnezeu?”

— „Christosul ni-a arătat acosta. Decă soii tu ceti, atunci cumpără și o

evangheliă și cetesce: tu vei recunosc, cum trăiesc omul pentru Dumnezeu.”

Cuvintele acestea cădă la inima lui Avdeievici. Încă în ziua aceea cumpără testamentul nou, cu litere mari, și încep să cetescă.

El voia să cetescă numai la sârbători; cartea sfântă însă așa bucură îi făcea, încăt ceta în totă séra. Uneori se cufunda așa de tare în cetire, încăt nu se putea deslipi de carte chiar și când se stingea lampa. Și cu cât cetia mai mult, cu atâta vedea mai limpede ce vră Dumnezeu dela el și cum trebuie să trăiesc cineva pentru Dumnezeu, și și simția inima tot mai ușurată și mai ușurată. Mai înainte când se culca gemea greu și se gândia la Capitoșa; acum însă dîcea: Ție se cuvine laudă, Dîmne, fiă voia ta!

Din timpul acesta se schimbă totă viața lui Avdeievici. La sârbători se ducea mai înainte câte-odată în crîșmă, bea ceai, când și când bea și rachiu. Cu un cunoscut bea el împreună... și deși nu era tocmai beat, totuși eșia totdeauna amețit din crîșmă și vorbea

ratul Wilhelm II a deschis în septembrie această *parlamentul germană*, n-a dat nou privilegiu să vedem cât de scumpă și periculoasă e pacea generală de ați, pentru susținerea căreia împăratul germană dăce, că și dă toate silințele împreună cu aliații săi.

Abia s'a deschis parlamentul german și s'a și adus proiectul de lege pentru sporirea efectivului prezent de pace al armatei germane cu 18.554 oameni, așa, că întregul efectiv de pace va fi de 486,983 oameni afară de voluntarii pe un an, așadar de aproape o jumătate milion! Și cu ce e motivat proiectul? Cu aceea, că *Franța are o lege militară și mai îndrăgănită* din 1889. După această lege, Franța va avea deja în 1891 un efectiv prezent de pace de 520,000 oameni, așadar cu 52000 oameni, mai mult decât prevede actualul proiect pentru Germania. Inovațiunea cea mai esențială a legii franceze este, că în principiu nu mai scutesce pe nimeni de serviciul activ militar, așa că numărul recruților e de 220,000 anual, pe când în Germania cu voluntarii pe un an și cu rezerviștii de întregire cu tot e numai de vr'o 190.000. Prin acea lege Franța dispune din cei 25 de ani de serviciu militar, cât e prescris, de 4.125.000 oameni și pentru război de 3.350.000 oameni, măcar că populațiunea ei e cu 9 milioane mai mică decât a Germaniei, și prin urmare are cu 775,000 combatanți exercitați de luptă mai mult decât Germania. Deorece și *Rusia își mărește și cultivă mereu și cu plan armata*, cheltuind număruse sume, și-a înmulțit și îmbunătățit căile de comunicație neînecatată, de aceea Germania stă dela 1887 față cu o situație militară schimbată. Imperiul numai atunci își va avea asigurată existența și va pute urma mai departe politica sa de pace, când armata se va crește în țări și va fi gata de război amăsurată raporturilor schimbate.

Așa s'a motivat proiectul, care sporește cheltuielile pentru armată cu 18.000.000 mărci pe an și cu 31.500,000 mărci odată pentru punerea în aplicare a proiectului. Astfel dela 1 Octomvre a. c. armata germană va număra 538 batalioane de infanterie, 465 escadrone de cavalerie, 434 baterii de artilerie de câmp (un număr, care încă tot e inferior cu 46 baterii și 775 cai artileriei de câmp franceze), 31 batalioane artilerie pedestre, 20 batalioane pioneri și 21 batalioane trupe de tren.

O pace, care numai cu sporiri de trupe și cu înarmări continue se susține, e mai ruinătoare și mai periculoasă decât un război, care de altminterlea tot va trebui să izbucnescă, când corda preîntinsă a înarmărilor va plesni.

Franța, la rândul ei, lucră pe întrecute pentru deservirea organizației sale mi-

litare. Două decrete ale președintelui republicii dispun organizarea statului major general al armatei, numindu-se șef generalul de divizie Miribel. Generalul Miribel a fost până acum comandant al corpului 6 de armată, care e cel mai tare și e așezat dealungul graniței Vogesilor, de către Germania. Acest corp are cea mai importantă și mai grea problemă și anume, să acopere mobilizarea și marșul armatei franceze la graniță în casă când ar izbucni războiul. Numirea generalului Miribel, ca șef al statului major general, e o dovadă de marea încredere, de care se bucură și ați, cum se bucura și înaintea lui Gambetta. El e și considerat ca unul din cei mai capabili generali ai Franței.

De câțva timp circulă în Constantinopol *sciri neliniștitoare din Serbia*. Se istorisește despre călătoria lui Pasić la Petersburg, făcută cu scopul ca să ncheie o alianță ofensivă și defensivă între Serbia, Muntenegru și Rusia; se mai vorbește, că Rusia a trimis, prin societatea rusă de navigație pe Dunăre „Gagarin“, arme la Belgrad, parte din ele, ca dar. Cercurile politice din Constantinopol urmăresc cu mare atențiune cele ce se petrec în regatul sârbesc.

Diarul „*Matin*“ din Paris publică o convorbire cu Pasić, președintele Scurpinei sârbești. „*Veți bine, dize Pasić, în Petersburg am fost foarte amical și măgulitor primit. Dér acesta a dat naștere la cele mai uimitoare faime diaristice. Partida radicală a Serbiei este înainte de toate o partidă națională. Noi cerem dela Rusia tocmai aceea ce cerem dela Austria. Politica noastră față cu Rusia este aceeași ca și față cu Austria. La amândouă puterile căutăm bunăvoință pentru tinerul nostru regat. Dacă contele Kalnoky vrea să cunoască secretul politicii noastre față cu Petersburgul, atunci n'are decât să cerceteze numai în arhivele din Ballplatz (în Viena). Noi nu suntem mai mult Ruși decât Austria, fiindcă înainte de toate suntem Sârbi și vrem să rămânem Sârbi. Naționalitatea noastră, trecutul nostru glorios ne lasă să contăm într'ună bună viitor. O Serbia, care politicesce și economiccesce, înflorește, nu poate păgubi pe Austria. Din contră o politică austriacă favorabilă Serbiei nu află în Serbia nici un contrar. Contele Kalnoky nu va întâmpina la noi nici o opozițiune. Noi dorim numai, ca cabinetul din Viena să meargă sincer înaintea și să nu întârzie a favorisa, după programul lui Kalnoky, dezvoltarea liberă a statelor balcanice. Austria poate face mult pentru Serbia în această ordine de idei.*“

SCIRILE PILEI.

Matriculele bisericesci. Consistoriul arhidieceșan din Sibiu a adresat un ceroular către toate oficiile protopresbiterale din arhidieceșca ortodoxă română a Transilvaniei de cuprinsul, că în sensul emisului ministerial din 4 Aprilie și în necsă cu ceroulariul consistorial din 6 Martie a. c., se însărcinează preoțiimea arhidieceșană parochială ca purtătoare de matricule, ca de câte-ori în sensul § 7 al articolului de lege 53 din 1868 (despre trecerile religioase) i-se face notificare despre trecerea unui individ la altă biserică, acesta să o însemneze în rubrica „observării“ din matricula sa a botezaților; ér decât cel trecut la altă biserică ar fi indus în matricula altei comune bisericesci, să încunoscă pe respectivul oficiu parochial despre urmata trecere, ca acesta să se potă însemna în matricula respectivă, în care e indus botezul lui. Aceasta se aduce la cunoscință preoțiimei parochiale spre scire și conformare, cu acel adaus, că, precum de sine se înțelege, tot asemenea au să urmeze și preoții altor confesiuni la osurile de trecere dela bisericile lor la biserică română gr. or.

Invetătorii condamnați. Ministrul ung. de culte și instrucțiune a comunicat consistoriului din Sibiu, că invetătorul romano-catolic din Oroszló, com. Baranya, Prinț Agoston, este condamnat pentru ascunderea de lucruri furate (găzduire de hoși, orgazdaság) la 2 ani temniță, la pierderea oficiului pe 4 ani și la suspendarea drepturilor lui politice.

Școlile medii comerciale. Ministrul de instrucțiune a ordonat, ca să nu se mai primască în școlile comerciale școlari privațiști. Fără a fi absolvați cursul, excepțional numai acei indivizi trecuți de 17 ani să fi admiși la examenul final, cari au deja un post și prin acesta sunt împedecați a frecventa cursul, și cari au absolvați cu succes patru clase medii ori civile. Admiterea la examenul final o încuviințează ministrul de instrucțiune pe temeiul unei petițiuni bine instruite. Petiția se adresează la direcția școlei, unde are să se depună examenul. Înainte de examenul final, se depune un examen din acele materii ale școlilor medii comerciale, care nu formază un obiect al examenului final, anume: din limba franceză, din geografia comercială, din istoria evului mediu, din aritmetică, din chemie și din fizică. Scutire de vre-un obiect nu se acordă. Esameniele finale se țin de regulă în luna Iunie. Taxa examenului premergător e 40 fl., ér taxa examenului final e egală cu taxa

ce o depun auditorii ordinari. Pentru esameniele de corigere sunt dătoare de măsură regulamentele existente.

Reforma dărei pe spirituose. Ministrul de finanțe a început deja pertractările în ministeriul de finanțe asupra unei noue reforme a dării pe beuturile spirituose. Pertractările încă nu sunt finite după cum anunțaseră deunăzile unele foi unguresc. Resultatul îl va comunica ministrul îndată ce se vor lua hotăriri în această privință.

Modificarea tarifelor pentru espedarea tipăriturilor. Privitor la tipăriturile ce se trimit cu posta, se fac unele modificări de către ministrul de comerț, cari vor fi valabile din 15 Maiu n. incolo. Din numita și înainte adecă, pentru un pachet de tipărituri sub bandă (Kreuzband) cu greutate dela 50—150 grame se va lua o taxă de 3 cr. Modificarea acesta e valabilă numai pe teritoriul ungar; ér pentru celelalte părți ale monarhiei rămâne tariful cel vechiu. În urma acesta nouă tarifă pentru trimiterea tipăriturilor e întocmită astfel: pentru un pachet până la 10 gr. 1 cr., până la 50 gr. 2 cr., până la 150 gr. 3 cr. până la 250 gr. 5 cr., până la 500 gr. 10 cr., și pentru un pachet până la 1000 gr. 15 cr.

In Spring s'a ținut esamenul cu copii dela școla română gr. cat. în 6 Maiu n. c. sub presiunea d-lui protopop Șarlea. Despre resultatul examenului ni-se scrie, că peste tot a fost nemulțămitor, din care cauză poporul a început să cărtăcescă asupra invetătorului și să se disgate de a mai aduce jertfe pentru școlă. Asupra acestei împrejurări atragem atențiunea d-lui protopop Șarlea, care fiind deplin informat despre adevărata stare a lucrului, fără îndoială va grăbi a lua măsurile de lipsă pentru vindecarea rului pe viitor.

Petrecere în Cricău. În Dumineca Mironositor s'a arangiat din partea tinerimei române academice, comerciale și agronomice, o petrecere, ală căreia protegiator a fost d-lă *Azente Severu*. După cum ni-se scrie, această petrecere a fost foarte animată și a reușit foarte bine. Public n'a fost mult, dér că au fost și-au petrecut minunat și în cea mai frumoasă armonie. Tote damele s'au prezentat în costum național. A doua și de Rosalii se va da, precum aflăm, tot acolo încă o petrecere ală căreia venit este destinat ca și a celei dintăiu pentru crearea unui fond spre a se zidi o biserică română gr. cat. în Cricău. Vom reveni în numărul viitor de Duminecă.

Iu fine suntem rugați a avisa pe domni cărora li-s'au trimis invitațiuni,

vorbe de nimica: critica toate și judeca dușmănesce pe vecinul său. Acum însă se întâmplă o schimbare. El ducea o viață liniștită și voioasă. Dimineața începea lucru și lucra bărbătesc totă ziua. După aceea lua lampa din cârlig, o pune pe masă, scoate cartea dela locul ei, o deschide și se pune pe citit. Cu câți cetea mai mult, cu atât cuprindea mai mult. Mai limpede și mai veselă i-se făcea inima.

Odată era se cufundă Martin în cetire, până târziu noaptea. El cetia evangelia lui Luca, cap șese, și ajunsese la stihurile: „Și celui ce te bate peste o falcă, întorțe-i și ceea altă, și celui ce îți ia bunda nu-l opri a-ți lua și spențelul. Fia-cărui, ce cere dela tine, dă-i; și dela cel ce ți ia ale tale, nu cere înapoi. Și precum voiți să vă faceți vouș oameni, asemenea le faceți și voi.“ Mai departe cetia stihurile: „Pentru-ce mă numiți: „Dómne, Dómne“, și nu faceți ceea-ce vă dă eu? Cel ce vine către mine și aude cuvintele mele și le implinesce, vă voi arăta, cui este el ase-

menea. El este asemenea unui om, ce și zidesce casă, care a săpat adănc și a pus temelie pe piatră. Și făcându-se vârsare de apă, a lovit riul în acea casă, dér n'a putut clăti, că era întemeiată pe piatră. Ér cel ce aude și nu face, este asemenea unui om, care și-a zidit casa pe pământ fără temelie, în care a lovit riul și îndată a cădat și mare a fost ruina casei aceleia.“

Avdeievici cetia cuvintele acestea și inima i-se înveseli de tot. El își luă ochelarii jos, îi puse pe carte, se răcimă de masă și sta gânditor. Și încep să și întocmescă viața după cuvintele acestea.

Pe piatră este zidită casa mea, ori pe nisip? își gândea el. Bine, decât zace pe piatră, și asta se poate ușor, când ești singur, atunci se pare că omul toate le-a făcut după porunca lui Dumnezeu. Dacă însă te distragi, păcătuesc de nou. Voi stăru să fac voia Celui pre înalt. Asta e foarte bine. Să-mi ajute Dumnezeu!

Cu gândul acesta voia să se culce,

dér îi părea rău să se deslipescă de carte și încep să cetescă la cap șapte. El cetia despre sluga sutașului, despre tinerul din Naim, cetia răspunsul care l'a dat Christos invetăcelor lui Ioan Botezătorul, cetia locul, unde fariseul cel bogat rugă pe Mântuitorul să mănânce cu el, cum Domnul a desvinovățit pe femeia cea păcătoasă, care i-a uns picioarele și i-le-a udat cu lacrimi, și ajunse la stihul patru-șeci și patru și cetia: „și întorcându-se către femeia? a dă lui Simon: Veți această femeia? am intrat în casa ta, apă pe picioarele mele nu ai dat, ér acesta cu lacrimi mi-a udat picioarele mele și le-a șters cu părul capului său. Sărutare nu mi-ai dat, ér acesta, de când am intrat, n'a încetat de a-mi șterge picioarele mele. Tu n'ai uns capul meu cu ulei, ér acesta cu mir mi-a uns picioarele mele.“

El cetia versurile acestea și gândi: picioarele nu i-le-a udat cu apă, sărutare nu i-a dat, capul nu i-l'a uns...

Érași luă ochelarii de pe nas, îi

puse pe carte și se cufundă în gânduri.

Fariseul, după cum mi închipuesc eu, era unul tot așa ca mine.... la aceea mă gândesc eu, ca să am ceail meu, ca să fiu încălțat, ca să mănânc, dér pe vecinul meu nu-l bag în seamă. Pe mine nu mă uită, dér de oșpe nu mă îngrijesc de loc. Și cine-i oșpele? Inșuși Domnul Dumnezeu. Când ar veni la mine El, așa ași face eu?

El își propti capul pe amândouă mâinile și nu băgă de seamă că-l fură somnul.

„Martin!“ auzi el deodată, foarte încet, strigându-l lângă sine.

Beat de somn Martin se întinse odată și întrebă: cine-i?

Se întorče, se uită spre ușă... nu era nime. Éra așepesce. Limpede aude acum vorbele.

„Martin, Martin! mâne uită-te la uliță, voi veni.“

Martin se trezi, se sculă de pe scaun și și frecă ochii. Nu scia: auzi'a vorbele acestea în vis, ori a avea? După ce a stins lampa, se culcă să dormă.

ca s'eu să 'napoieze invitațiunile, s'eu să trimită taxa de 50 cr. de persoană la adresa d-lui Gregoriu Munteanu s'eu la d-lu Teodoru Bărsanț în Cricău (Krako, p. u. M. Igen)

Bancherul fugart. Wahlkampf din Frankfurt, care a defraudat bani și e arestat în Clușiu, nu va fi estradat în Germania, fiindcă după datele actelor de investigațiune tribunalul a constatat, că Wahlkampf nu și-a perdat cetățenia ungară.

Furnisori înșelători. În Serajevo, unde mai anțertu au fost condamnați la închisoare mai îndelungată șapte frați jidovi Baruch, au fost condamnați deunăci la una până la patru luni închisoare mai mulți măcelari, mai cu seamă jidovi, pentru-că au dat trupelor carne de vacă, în locu de carne de bou, cum e prescris, înșelându astfel fisculu militar.

Din diecesa Oradiei-mari.

Mișcările și demonstrațiunile clerului în cauza gimnasiului de Beiuș, așa se vede, stagnază erăși. Afară de Sătmăreni și Barcauan, nimeni nu-și mai înalță vocea, ba precum se aude și aceștia din urmă să fi primitu dela Ordinariatu o aspră reparațiune pentru memorandum.

Ce tristă nepăsare! Și ce este oare cauza? Gregariulu, în nr. 63 a. c. alu „Gazetei Transilvaniei“ prea bine afirmă, că această tristă nepăsare deo-parte află cauza în neajunsurile clerului și că meritele câștigate pe terenul păstoririi sufletesci nu sunt luate în seamă după cum s'ar cuveni. „Ilustritatea Sa, preabunul nostru episcopu, venind la noi din altă diecesă, și-a pusu totă încrederea în consistoriu; d'ér ore consistoriulu, mai v'ertosu la conferirea parochielor, s'a condusu totdeuna numai de adev'er și dreptate? Acesta, durere, nu o putem dice, — și acestă aserțiune a Gregariulu și noi toți cei mai bine simțitori o subscriem. Consistoriulu a doveditu și dovedesce în continuu, că a abusat de încrederea Ilustrității Sale, și că în judecata sa a fostu condusu mai mult de interese particulare, ba și de antipatii personal. Arată acestă și șematismulu clerului, e datu de curându în anul acesta, care geme de erori în privința datelor și în care numele multor preoți nu ar trebui să figureze în acele parochii unde se află.

Ce deosebire între acestu șematismu și între șematismele mai vechi de pe acelea timpuri, când episcopii cunoscuți cu diecesa zădărniciu în consistoriu tendințele de interese particulare ale unor consistorialiști câte prin unu veto archieresc. Și mai de demult și-au înalțat favoriții, d'ér nu așa evident, nu așa bătătoru la ochi și cu delaturarea

celorți mai demni, cum face ađi consistoriulu nostru. De aici parochiile mai bune și mai inpoporate în mare parte sunt complinite numai cu creaturele consistoriulu, cari nu au altu merit decătu că p'ote la praznice spunu câte vre-o predică de ic-colea, apoi t'ote ăilele își petrecu fumându s'eu cetindu câte vre-o f'ioie maghiară, căci la cele române nu se abonază, s'eu p'ote au acelu merit, că sunt celibi, ori și-au condusu economă, fiind-că cei ce au familiă mai num'erosă, aceia nu au merit; acesta e unu principiu adoptatu de mai marii diecesei n'ostre. E'tă d'ér cum se lucrăz, în multe din parochiile mai bune, pentru deșteptarea poporulu. La parochiile cele misere în mare parte sunt trimiși preoții cei ingreunați cu familiă și cei cu capacitate, nu cumva cu talantul lor să p'otă câștiga alți cinci talanți; aceștia în parochii constat'ore din vre-o 20—30 numere nu au decătu unu cercu f'orte r'estrinsu de activitate.

Cu t'ote acestea însă, după-ce totuși s'au luptatu și s'au nisuitu după putința pentru mai buna stare a parochiei lor misere, după-ce au înființatu școle și au lucratu la deșteptarea poporulu, în urmă au cerutu și aceștia unu beneficiu mai modestu, de o're-ce însă cu nedreptulu au fostu delaturatu și-au pierdut totă speranța și energia și plini de amărăciune îngr'opă și talantul.

E'tă d'ér nepăsarea, cum s'ar dice generală, a clerulu, de o're-ce mulți din parochiile cele bune nimica facu, eră cei din parochiile slabe se descurajază, ba ce e mai multu, preoții mai cu capacitate sunt și goniți, aieva aceștia sunt martirii diecesei, și ochii unor protopopi fără inimă sunt așintiți asupra lor, cum se-i p'otă denunța la consistoriu. Esemple de aceste de prigonire ași put' produce destule, d'ér mărginescu de astădată a aminti unu casu mai vechiu. Marele oratoru și eruditulu profesor de religiune, de limba și literatura română la gimnasiulu de Oradea, și publicistulu bisericescu, Iustinu Popfiu, care în atatea imi june a plântatu credința și iubire cătră națiune, — a fostu alungatu de pe catedră, întocmai ca profesorii dela Beiuș, și n'căjitu, în fl'orea vieței scumpe curându a muritu, ca în esiliu, într'o parochiă dela sate.

E'tă așa sunt tractați unii preoți la noi, până ce erăși alții fără nici unu merit sunt înaintați. Așa la anul 1884, cu ocaziunea alegerilor de deputați dietali, circumdindu prin diecesă ca cortegiu unu canonicu din Oradea, pe unii preoți terorizându-i, eră altora făcându-le promisiuni, acei preoți fără convingeri naționale, cari și-au promis lucrarea pentru candidatulu guvernulu, au avansatu la parochii bune, ca și cum așa ar pretinde canonele bisericesc.

Ba consistoriulu de dragulu favoriților săi frânge încă și statutele diece-

sane. Așa în diecesa n'ostă este statoritu, în scopulu adaugerii fondulu viduorfanalt, ori care preot, care și-ar lua preotescu dintre mireni, înainte de hirotonia este dator să solvescu în fondulu memoratu o tacsă de 400 fl. Și totuși consistoriulu, ne mirămu cu ce dreptu — unora le ertă acestă tacsă, — și ce e mai multu, se iertă unora ca aceia, cari i'eu fete avute și cari ar' av' de unde să plătescă. Acestu fondu este o proprietate neinstrăinabilă a diecesei, de o're-ce noi clerulu l'ă sustinemu și-lu adaugemu din angariile n'ostre proprii, și totuși consistoriulu nici că ne într'ebă pe noi, nici ne dă seamă nici-odată despre starea aceluia, ca și cum noi am' fi minoreni și nu ni-ar fi ertatu nici să scimă despre starea averei n'ostre.

Deci ar fi timpul supremu, ca consistoriulu să dovedesca mai multu dreptate în afacerile interne ale diecesei, așa și în conferirea beneficiilor, eră parochiile să se reguleze neamănatu, conformu și dorinței Ilustrității Sale exprimate în literile convocării sinodulu diecesanu, ținutu la an. 1882. Ne mirămu, că în acestu sinodu nimicu nu s'a decisu în acestă privința, deși cauza acestă e tare urgentă. Suspinele celorți mai mulți preoți n'căjiti au ajunsu la ceriu, și starea presentă a parochielor vacante, cari se administreză prin alți preoți, nu mai p'ote subsista fără detrimentulu spiritualu și culturalu alu poporenilor, ce respectivii protopopi lacomi n'au avutu în prevedere când au lucratu pentru adneșarea unora dintre acelea. În parochiile mai inpoporate, în cari nu este nici școlă, nici preot, ar trebui să fiă baremi ori preot, ori școlă. Așa d. e. în protopopiatulu Crișulu, parochia de „Dubricenescu“ constat'ore din vre-o una sută de numere, care nu are școlă, nici preot, cu totu dreptulu ar merita să fiă proveđută baremi cu preot, la a căruia beneficiu modestu să se adaugă și beneficiulu capelaniei de Banlaca — unde de presentu nu avem nici unu poporenu — nu din contră acestu beneficiu capelanialu să se usurpeze prin preoții cei mai bine dotați de pe acolo. Așa în districtulu Barcăulu, parochia de „Nadariu“, care din ăile străvechi nu are nici preot, nici școlă, asemenea pretinde să fiă investitu cu preot, cu atătu mai v'ertosu, căci mai de curându beneficiulu aceleia s'a adausu, eră de altă parte poporulu, în lipsa conducătorilor, s'a stricatu și evreulu s'a inavuțitu. Totu în acestu districtu este o parochiă așa numită „Păulescu“, constat'ore din vre-o 10—12 numere, fără biserică și fără școlă, care și în sensulu canonelor ar trebui deși nu desființată, d'ér baremi adneșată la alta, și acestă parochiă totuși e proveđută cu preot. Ar fi mai cu scopu ca din cassa parochială de aici să se înființeze o școlă, la care să umble și băeții din comuna

învecinată „Gurbesci“, și așa parochia de Păulescu să se adneșeze cătră cea de „Spinuș“, eră „Gurbescii“ cătră cea de „Ciulescu“, cari ambele, deși misere, ar' face unu beneficiu mai modestu.

Deci convocarea neamănată a Sinodulu e neap'ratu de lipsă atătu în cauza urgentă a gimnasiulu de Beiuș și a regulării parochielor, cătu și spre vindecarea tuturor ranelor diecesei, și acestă vindecare o așteptămu cu încredere dela părintesca inițiativă a bunulu nostru Episcopu, care cu totu dreptulu își ocupă locul între Mecenații diecesei n'ostre.

Numai dela sinodu sperămu noi mântuirea n'ostă, și până la sinodu însă nu putem să nu dicem: „Videant consules, ne quid detrimenti respublica capiat!“

Mariu Bihorenu.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Din Bihoru, Aprilu 1890.

'Mi aducă aminte, că la conferințele învățatoresc ținute de doi, trei ani încoco mai tot-deuna s'a discutat cestiu-ne înființării unei reuniuni a învățătorilor gr. or. de sub jurisdicțiunea consistorulu Orădanu, ba s'a luat și unu anumitu conclusu de valore, d'ér până în timpul de față nu s'a dusu în îndeplinire nimicu.

Ce-i dreptu, conferința învățatorescă din districtulu Orăzii-mari a luat inițiativa încă în anul trecut, constituindu-se într'unu felu de reuniune, alegându și funcționarii săi interimali și elaborându și nisce statute, pe cari censurându-le Ven. Consistoriu, le-a trimisu la fiesce care protopopu, pentru a se consfătu cu învățătorii în o comisiune, și a-și face observațiunile cu privire la acele statute, ceea-ce s'a și întemplat.

Acum așteptămu să începă careva, d'ér nici iau inițiativa funcționarii interimali ai reuniunei, nici Ven. Consistoru de a conchema o adunare generală a tuturor învățătorilor de sub jurisdicțiunea sa. Adev'ratu, că pe la noi, prin părțile Bihorene, unde poporulu este consideratu, ca mai puțin înzintatu în învățatură și cultură, deorece poporulu din aceste părți stă mai slabu în privința materială și dotațiunile funcționarilor noștri asemenea sunt mai slabe ca prin alte părți locuite de Români, precum prin părțile Aradulu și ale Banatulu, d'ér mulțumitu Domnulu, și acestu popor din anu în anu dă semne de înaintare, îmbunătățind salariile preoților și ale învățătorilor, și zidind biserici și școle cor'espunđătoare timpulu modernu.

Așa d'ér nu atătu din neajunsuri materiale nu'și ia inițiativă cestiu-ne acesta, cătu mai v'ertosu din lipsa de interesare.

Desu de dimin'etă se sculă Avdeievici, își făcu rugăciunea, aprinse foculu, puse ciorba de curechiu și grisulu la focu, puse mașina de ceaiu, își legă șurțulu dinainte și se aședă la ferestră la lucru. Lucrându își aduse aminte de cele întemplate în s'era dinainte. Auđit'a elu vocea în visu, ori i-a r'esunatu în adev'er?

Mai multu privia la ferestră, de cătu lucra. Decă trecea cineva pe dinainte, cu cisme necunoscute, se pleca tare înainte, ca să vedă nu numai picioarele, ci și fața. Cu cisme noue de păslă trecu pe dinainte sluga de casă, după elu veni celu care căra apă și curându în urma lor se puse înaintea ferestrei bătrânulu soldatu din Nicolajev cu nisce cisme f'orte vechi, cărpite, în mână cu o lopată. Avdeievici ilu cunoscu de pe cismele de păslă. Bătrânulu se chema Stepanic, ilu ținea de milă unu neguțatoru, unde trebuia să ajute servitorulu de casă. Stepanic începuse înaintea ferestrei să dea zăpada cu lopata într'o parte. Avdeievici se uită la elu, după aceea se apucă

eră de lucru.

„Sunt chiar nebunu la bătrânețele mele“ își dise Avdeievici r'idându și de sine. „Stepanic împ'răștiă zăpada cu lopata și eu mă gândescu, că Christosu vine la mine. D'eu că sunt într'o urechiă.“ Făcendu vre-o dece împunsături, eră îi veni să se uite prin ferestră. Stepanic răzimate lopata de părete — își încălđia mânil, ori se odihnia puțin.

Unu bătrân slabănogu se părea că nu mai e harnicu de lopată. Avdeievici gândea: o're să nu-i dau ceaiu? mașina de ceaiu începuse deja a fierbe de da afară din ea, elu își puse sula bine, se sculă, puse mașina de ceaiu pe masă și bătu la ferestră. Stepanic se întorse cătră elu și se apropiă de ferestră. Avdeievici îi făcu semn să vină la elu și se duse să deschiđă ușa.

— „Hai înăuntru, încălđesce-te — așa-i că ți-e f'orte frig?“ întrebă elu.

— „Christosu să ne stea într'ajutoru, oșele mă doru,“ r'espuse Stepanic. Elu intră, își scutură zăpada și își șterse picioarele. Mersulu lui era nesigur.

— „Nu te mai osteni să ți curăți picioarele,“ îi strigă Avdeievici, „șed și bea ceaiu.“

Avdeievici umplu două pahare, unu l'ă întinse înaintea ospelui, din ceaiulu s'eu v'ersă în farfuria de desubtu și începă a sufla.

Stepanic își b'eu paharu întregu, ilu puse înder'etu cu fundu'n susu, er bucata de zaharu din care a rosu p'an'a b'ebutu, o puse pe masă și mulțumi. Se vedea însă că bucurosu ar fi mai b'ebutu unu paharu.

— „Bea,“ ilu invită Avdeievici, și mai umplu odată am'endou paharele.

— „Tu aștepti pe cineva?“ ilu întrebă ospelu.

— „Decă așteptu pe cineva? Trebuie să'mi fiă rușine să spunu pe cine așteptu. Așteptu ceva și nu așteptu... d'ér mi-a căđutu o vorbă la sufletu... am avutu o ar'etare... ah, singuru nu sciu. Veđi, frățiore, er am cetitu evangelia despre Domnul Christosu cum a umblatu pe pământu. Vei fi auđit'o și tu de bună seamă?“

— „Auđitu, de auđitu. D'ér noi, omenii întuneacă, nu scimă ceti.“

— „Ei, bine, eu tocmai am cetitu cum umbla pe pământu... cum a ajunsu la fariseu și acela nu'l primi s'erbătoresce. Cetindu, că elu n'a primitu pe Domnul Christosu cu cinstea cuvenită: când s'ar întempla să vină la mine, gândescu eu, n'ăștu sci de locu, ce așu trebui să facu de t'ote, ca să l'ă primescu. Gândindu-mă la asta, am așipitu. Cum închiseu ochii auđii, că mă strigă cineva pe nume; mă ridicaiu și mi-se pără, că auđu șoptindu-se: „așteptă, eu viu mâne.“ Asta s'a repețitu. Trebuie să r'idă însu-mi de mine — cu t'ote acestea eu așteptu pe Domnul Christosu.“

Stepanic nu dise nimicu, beu ceaiulu, puse paharul înder'etu. Avdeievici eră ilu întorse și l'ă umplu.

— „Bea pentru sănătate. Eu credu, că Domnul Christosu, când umbla pe pământu, nu desprețuia pe nime și mai multu umbla cu poporulu de r'end. Apostoli și i alegea mai bucurosu din cei de seama n'ostă, din muncitoru, cum sun-

Cu durere trebuie să spună, că inteligența română din aceste părți foarte puțin interesată arată față cu cauza sănătății a poporului, cu deosebire simțului național dorme. *Ai pute merge dela preot la preot, dela învățător la învățător, că nu vei găsi vre-o gazetă românească la ei, ori și dacă găsești, găsești un „Szabadság”, „Képesnéplap”, și alte foi de felul acesta, cari sunt contrare înaintării culturii noastre populare, ba încă se fac membri la asociațiuni, participă la baluri și bancheturi streine, cari numai spre folosul nostru nu sunt.*

Ar fi timpul suprem, ca toți cu micu cu mare să se desbrăcăm de haina cea vechiă și să ne punem pe lucru, să luptăm din răsunet pentru cauzele noastre vitale, ca multul și puținul nostru să-l folosim pentru scopuri culturale curate românești, nișuind a-ne vedea cât mai curând asociați în o reuniune de cultură, prin care să conlucrăm la înaintarea culturii noastre, și prin noi a poporului nostru.

Ar fi foarte de dorit, ca on. funcționarul interimar al reuniunii din districtul Orădiei-mari, seu Ven. Consistoriul, după cum s'a hotărât mai de multe ori cu ocaziunea conferințelor învățătorescilor, să conchese o adunare generală a tuturor învățătorilor de sub jurisdicțiunea Consistoriului gr. or. Oradea, unde să ne consultăm mai cu deamăruntul asupra acestei chestiuni. Să nu fim încredințați, că dora nu s'ar pute realiza, că toate se pot face numai voință să fie.

Bihoreanul.

Adunarea învățătorilor români din tractul Periceului,

s'a ținut în Recea, la 27 Ianuarie n. o. Intr'o dare de semă ce nis'a trimis din Sălagiu se aduce multă laudă bravilor noștri învățători din acel tract. Adunarea a decurs în cea mai frumoasă ordine. Mai întâi învățătorii s'au dus cu toții la biserică, avându în fruntea lor pe d-lu președinte și protopop Ioan Cosma. A slujit d-lu preot local Clemențiu Popu. De față era multu popor, cum și nisce oșpeți de altă nație. Corul a fost format din scolarii din sat sub conducerea învățătorului lor. După eșirea din biserică învățătorii, însoțiți de numerosu popor și alți oșpeți, se adunară în școlă. Președintele deschise ședința prin o vorbire foarte instructivă. Se citi apoi o frumoasă disertațiune a învățătorului V. Olteanu din Periceu, după care învățătorul local I. Hendea începuse propunerea de probă cu elevii din anul întâi de școlă, er copiii din clasele mai înaintate li-a propus despre prăsirea și nobilitarea pomilor. Amândoi au propus cu succes foarte bun. Urmă critica foarte favorabilă pentru propunătorii. Altă disertațiune foarte

interesantă despre folosul măestriilor se citi prin învățătorul T. Taloșu. Din conspectul despre taxe se constată, că învățătorii plătesc foarte regulat taxa de membri ai reuniunii, afară de G. Andrei din Bocșa-română, care în restanță cu 26 fl. și contra căruia și în alte privințe se plânge corespondentul nostru. Urmă mai multe propuneri foarte potrivite ale învățătorilor Hendea și Olteanu. Celu dintei propuse ca corpul învățătoresc din acest tract să exprime mulțămirea zelului și multu meritului vice-președinte de odinioară, *Gavrilu Trifu*, care fu deportat la Sababka. Propunerea fu primită cu însuflețire și i-se împărțasi și d-lui Trifu. După aceea d-lu Olteanu citi o epistolă a d-lui Trifu, în care acesta salută de anul nou pe toți membrii reuniunii. D-lu V. Olteanu propuse înființarea societăților de plugari și a corurilor vocale, care propunere de ocamdată se primi numai în principiu. Întregă conferința a fost de mare interes și se servese spre onore învățătorilor noștri.

Episcopul Strossmayer despre Ruși.

Unu scriitor, anume *Pierling*, a trimis nu de mult episcopului croat Strossmayer o lucrare a sa, ce tracteză despre îmbunătățirea raporturilor dintre biserica ortodoxă rusă și biserica rom. catolică. Organul episcopiei din Dioc. var a publicat în zilele acestea scrisoarea ce-a adresat-o episcopul Strossmayer lui *Pierling*, care e de următorul cuprins:

„Primesc mulțămirea mea pentru dăruirea cărții d-tale intitulată „Papes et Tzars” (Papii și Țarii). Eu am citit-o cu atențiunea ce o recere unu obiectu atât de însemnat și interesant. Vederile mele față cu apropierea bisericii orientale de biserica romană sunt următoarele: în cursul evenimentelor viitoare, cari la totu cazul vor urma din orânduiala lui Dumneșeu, întregu poporul rusu va scutura de pe grumazul său jugul aristocratic, și va tinde după o libertate basată pe legi drepte așa după cum pretind lipsesele reale ale țerei. Totu atunci evenimentele vor naște în poporul rusesc convingerea, că *libertatea națională, fără de-o biserică liberă, este o imposibilitate*. Tocmai așa și dinastia rusă, precum și ceilalți factori, cari hotărăscu sârta țerei, vor veni la convingerea, că *o biserică subordinată statului și subjugată de acesta e lipsită cu totul de puterea de a apăra dinastia șiu peste totu de-a consolida pozițiunea socială a țerei*. Dacă odinioară se vor întelni aceste convingeri, va eși la suprafață idea, că Rusia trebuie să se împace cu biserica apusă, pentru ca într-o înțelegere și unire sfântă și liberă să se afle isvorul roditor ce lipsese de fapt bisericii rusesc. Totu aceea ce am fă-

că până aci eu, d-ta și, ca prietinu alu nostru, Vladimir Solovjev, este numai unu începutu, care ilu va face faptu la timpul său bunulu și dreptulu Dumneșeu, ca să se ajungă acea sfântă înțelegere, ce isvorăse din inima lui și pe care a sigilat-o cu însuși sângele său.”

Luptă cu lupu.

Ni-se scrie: Gróznica și plină de amare dăr și de mângăitoare aduceră aminte va rămâne noptea din 26 Aprile a. o. pentru locuitorul Chilba Lică din Betfia. Căci e ceva înfricoșat a te vedea în neîndoișă primejdiă de mörte, în ghiarele morții, chiar și a lupta luptă fără nedejde mai bine de unu pătrar de oră. Dăr apoi totu-odată e și ceva mângăitor a simți aproape ajutorul lui Dumneșeu, grija lui părintescă și a umili cu brațetari aleanul neîmpăcatu...

Era pe la 10 ore din nopte, pe când Chilba Lică își plecuse capulu spre odihnă în capetulu satului, unde era de pață la căluseii săi. Abia însă ilu furase somnul dintăiu, simțese, că cineva îi înhață părăria de pe capu. Spăimântat de neașteptatulu atacu, sare în picioare și se vede față în față cu unu lupu. — Armă, seu altceva instrumentu de apărare, nu avea. Apucă dăr căpeștele ce-i erau la îndemână și se apără cu ele. Lupulu prinde căpeștele și trage odată în stânga, odată în dreapta, apoi se aruncă pe elu, ca să-l apuce de gât. O minută de zăbavă seu de slăbire a curajului era de ajuns, se cadă jertfa setoșii fiere. Dumneșeu celu tare și mare însă, chiar minuta acesta o alese, și-și arete îngrijirea sa față de coróna făpturilor mânilor sale, și trimițându-i puterile lui Samsonu îi inferbentă sângele, îi iușese brațele, să imbrăncescă pe după capu urechea lupului și să-i stăpănescă nesațulu. — Cu o mână ținea de urechea lupului, cu cealaltă se apăra, strigându mereu ajutoru. Voindu întru apărare se prindă cu cea mână botulu lupului, ca să nu-l pōtă mușca, acesta ajunse în gura seltăciunii până la închietură.

Ce a urmatu acuma e înfioratoru, căci a urmatu o luptă lungă și desperată pe viță, pe mörte. Mai multu de 20—30 de pași depărtare se tras-impinseră unulu pe altulu și omulu în picioare și lupulu în picioare. Omulu ținându de urechea lupului, lupulu cu mâna omului în gură, începând să-i macine degetulu celu micu la care e greu rănit. Abia după o îndelungată încordare și trudă putu bietulu, să-și scape patru degete din gura lupului, cu cari prindându-i făcile ilu trânti la pământu și puse opinca pe grumazu lui.

Intr'asta doi vărari, Chilba Teodoru, frate cu Lică, și Botu Flore, cari erau la caminiță, auțându strigătele grăbiră întru ajutoru unulu cu o bătă altulu cu o sapă. Acesta, anume Chilba Teodoru, după-ce Lică își scose degetulu, îi trase

lupului o bătă peste șele de se părea, că a murit. Dăr n'a murit, căci se și sculă și se aruncă spre Teodoru. Atunci ridică Botu Flore sapa și îi croesea cu ea o lovitură atât de aspră în tēmplă, încātu îndată i-a și sburat unu ochiu și a căcutu la pământu. Acuma se puseră la imblătitu și-lu imblătiră și-lu melițară până l'au omorit, ba și după aceea au mai datu în seltatica fiară.

Așa a ajuns la capetulu lupta cea gróznică cu lupulu, în Betfia, însă cu asta nu s'au isprăvit tōte. — Îndrăsnela pré orbă a lupului de o parte, érá de altă parte, imprejurarea, că nicu după multele strigări nu s'a depărtat, nicu nu s'a datu la cai, cari erau acolo, a zemislitu în mintea ómenilor cugetulu, că dora a fostu turbat. Stăpăniți de acestu cugetu în 27 Aprilie dimineața făcură arătare protopretorelui, care era în Ciheiu, pentru alegerea de notar cercualu. Protopretorele numai decātu trimise pe omu la mediculu cercualu, să-lu viziteze. Totu în ziua aceea luă protocolu și făcu pași, să se secționeze bestia.

În 28 decu veniră, mediculu cercualu și unu medicu militar, și-lu secționară. Ce s'a constatat, pozitivu nu sciu. Unu dicit, că ar fi fostu și semne de turbare; alții sustin, că numai fōmea l'ar fi făcutu atât de îndrăsnetu. La totu casulu medicii făceau foarte bine, decât pentru liniștirea popenilor ar fi declarat și în fața loru rezultatulu secționării.

Lupulu l'au băgat într'o grōpă de vărú érá grōpa au umplut-o cu pământu. Esecutorii ne duc pânea; lupii ne mănca de vii. Fericiții de noi! K.

Informațiuni polițienesci locale.

O grevă la fabrica de zăcharu de lângă Bodu a izbucnitu luni. Și anume, lucrătorii ceți angajați la lucrulu câmpului, pentru timpul verii, au refusat a lucra și o parte din ei pētrunse cu puterea în cancelaria fabricii și ceru amenințându, cărțicele de lucr. Direcțiunea a cerut ajutorulu poliției, care a arestat pe urđitorii revoltei și pe lucrătorii ce renitenți. Căpitania poliției a dispus pedepsirea, eventualu isgonirea lor.

Furturi. Mercuri noptea spre Joi unu făptuitoru necunoscutu a furat dela vila Schwarz, de lângă șosea ce duce la gară, o manta sură de pele, o umbrelă de mătase și o gēntă neagră de pele. Gēnta a aruncat-o făptuitorulu în curte. — Mercuri sēra a fostu surprinsă diler Rosa Bōhm furându din curtea casei Nr. 305 din Tergulu straelor unu oinberu (hărdēu).

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciulu de cores. biroului din Pesta.)

Viena, 10 Maiu. Cehii tineri n'au primitu mandatulu, ce li-s'a

temu și noi. Cine se înalță, dicea elu, umili-se-va și cine se umilește înalță-se-va. Voi, dicea elu, mă numiți Domnu, și eu vă voiu spăla picioarele. Cine vré să fie celu dintăiu, trebuie să fie slugă tuturor. Fericiți sunt cei séraci, cei umiliți, cei blândi și cei milostivi.”

Stepanicu nu gândia la paharul seu, elu era unu bētrānu a căruia inimă se nduioșă ușor. Elu ședea, asculta și pe fața lui se scurgeau lacrimi.

— „Mai bea,” duse Avdeievici, dăr Stepanicu își făcu cruce, mulțami, își dete paharul deoparte și se sculă.

„Ți mulțumesc, Martinu Avdeievici, mi-ai făcutu bine, mi-ai săturat sufletulu și corpulu.”

— „De altă dată vino érá la mine, Stepanicu.”

Stepanicu se duse. Martinu își turnă ceaiulu celu din urmă, ilu bēu, aședă vasele de ceaiu la locul lor și se puse să cāpescă unu papuc vechiu.

Lucrându se uita pe ferēstră, gândia totu la elu, la cuvintele și la faptele lui.

Doi soldați trecu pe dinainte, unulu în cisme de regimentu, celălaltu într'ale lui; după ei vecinulu seu, în galoși frumosu curățiți; urmă unu brutaru cu o corfă. Acuși veni o femeie în ciorapi de lână cu papuci țărănesci. Ea stetea în locu lângă stălpulu dela ferēstră. Avdeievici ridică ochii: elu vēdă o femeie streină îmbrăcată réu, în brațe cu copil. Ea se apropiă de părete, cu spațele cătră vēntu, înfășă copilulu — deși n'avea nimic cu ce să-lu înfășe. Imbrăcăminte femeii era de véră și rea. Prin ferēstră Avdeievici auzi copilulu strigându; ea voia să-lu liniștescă și nu-lu putea. Avdeievici merse la ușă și strigă dela scară:

— „Femeie bună, femeie bună!”

Femeia se ntorse spre elu.

— „Ce stai acilea, cu băiatulu în frig? Vino mai bine în odăiță, la căldură, ilu vei puté înfășa. Încōce — aici!”

Cu mirare se uita femeia la elu — unu bētrānu cu șurț și cu ochelari pe nasu o chemă la sine. Se duse după elu în casă și bētrānul o duse la patu.

— „Ședți aici, femeie bună, mai aproape de cuptor. Încăldesce-te și dă țiftă copilului.”

— „N'am lapte'n țife, de aci dimineță n'am măncatu nimic,” duse femeia, cu tōte astea aplecă copilulu la sinu.

Cuprinsu de milă, Avdeievici clatină din capu, se puse la masă, aduse pâne și o strachină, deschise ușa dela sobă, puse în strachină zēmă de varză, scose și óla cu arpăcașu, fiindu însă, că acesta nu era pregătitu de ajunsu, turnă numai zēmă și o puse pe mesă. Mai luă din cuiu ștergarulu și-lu întinse pe masă.

— „Ședți,” duse elu, „și mănca, femeie bună. Până atunci voi ședé eu cu copilulu. Eu am avut copii mei și mă pricepu să-i grijescu.”

Femeia își făcu cruce, se aședă la mesă și începuse să mănca. Avdeievici se aședă pe patu la copil. Voia să țocăe din gură ca la copii, dăr nu putea, pentru-că n'avea dinți. Copilulu nu încetă d'a striga. Avdeievici își gândi să-lu liniștescă cu degetulu — elu își ducea degetulu până la gura micuțului și érá

ilu tragea; dăr în gură nu i-lu da pentru-că degetulu era negru de rășină. Copilulu se uita la degetu, se liniști, ba începă a și ride. Martinu se bucura de asta. Și femeia mănca și povestea cine e și unde a fostu.

— „Sunt femeia unu militar,” duse ea, „șese luni sunt de când mi-au dusu bărbatul departe de aci, și d'atunci n'am primitu dela elu nicu unu semn de viță. Slujind eu ca bucătăresă, am căcutu la patu lauză. Cu copilulu n'au vrut să mă mai țină. Suntu acum trei luni, de când mă sbatu fără slujbă, am trebuit să intrinezu totu, ce am avut. Voiam să slujesc ca doică, dăr nu mă primesc nimenea — mi-se dīce că așu fi pré slabă. Tocmai m'am fostu dusu la femeia unu neguțator; la aceea slujesce o femeie din satulu nostru; ómenii i promisera, că mă primesc, eu gândiam că voi puté rămâne acolo îndată, femeia însă mi-a poruncit să viu pe sēptēmāna ce vine, și locuesce așa departe, sunt de totu ostenită și și copilulu este așa de slăbitu. Mulțămită

oferit de clubul Cehilor bătrâni, în delegațiunii.

Berlin, 10 Mai. În camera seniorilor, unde partida preotului Stöcker e pentru moment tare reprezentată, au fost desbateri formale în contra Jidovilor cu ocaziunea plângerei lui Pfeil asupra marelui număr de școle și școlari jidovesci, de învățători și gimnasiai jidovesci, deoarece aci zace un pericol social pentru creștinism. Ministrul de culte și instrucțiune răspunde, că numărul învățătorilor jidovi în Prusia e de 49 inși, unde e der pericolul? În urmă s'a primită propunerea lui Pfeil, după care guvernul e invitat să înlătore relele ce se nasc în urma numărului pré mare de școlari jidovi la sărbătorile lor.

Caracterul*)

Caracterul, ca armatură a spiritului.

Mulți sunt ađi de părere, că omul este din imperiul animalelor. Ei se întemeiază adevă pe aceea, că animalele văd și aud, mirósă, gustă și sêmtu, ca și noi, ba în parte au sensuri mult mai dezvoltate; ele își pot împărtași ceva, prin urmare au limbă; ele lucră cu precugetare, așa der au minte; ele sunt făcute totu din materia aceea, ca și noi: sânge, mușchi, vine, oșe — c'unu cuvêntu sunt carne din carnea noastră. Póte fi, der nu sunt *spiritu din spiritulu* nostru.

Acésta este deosebirea fundamentală între animal și om. Animalul trebuie să lucreze totu deuna, așa cum lucră. Omul are libertatea, de a se hotărî așa séu altfel. Faptul acesta îl avem în vedere.

Firește că acésta libertate nu e nețermurată. Omul nu este numai spirit, ci are și un trup și acesta deja îi mărginesc libertatea în mare măsură. El trebuie să trăescă și el póte deveni în așa măsură sclavul trebuințelor sale, încatu abia îi mai este cu puțință ași manifesta libertatea sa în afară. Și deși rămâne liber, ca persoană, totuși de multe ori lucrul séu prin monotonia lui îi încatușează spiritul, ba îl și omórá. Voința tare însé póte frânge supra ceea, érá pe acésta o póte suporta, precum au dovedit o omenii energici din timpurile vechi și noue.

Un despot este însé, față cu care și cea mai tare voință este

*) După Smiles-Rudow.

neputinciosă: mersul naturii și legile ei. Deși a đisú Rousseau, că totu e bun ce vine din mâinile naturii și tóte se potu strica în mâinile ómenilor, deși au scris și alții despre natura „milostivă“, tóte acestea rămân adevărate visuri; natura nu cunósce nici réu, nici bine, pentru că nu cunósce libertate; ea este dimpotrivă o mașină, care își face drumul ei, sfărímându, ce-i stă în cale, precum muntele vulcanic înghite pe ómenii, cari se urcă pe el.

Der cu tóte, că e mărginită libertatea voinței, ea este totuși ceva măreț. Cum? care este folosul ei? cum se arată ea? Libertatea voinței face pe om stăpân pe sine. El nu e silit să lucreze așa ori așa, ci se cere de la el, ca o datoriă, să lucreze așa ori așa.

Și ce se cere dela om? Cele șce porunci, cu cari se răspunde de obicei la acésta întrebare, sunt în cea mai mare parte numai opriri, interđiceri, cari nu ne duc departe; și ceea ce afirmă séu poruncesc, se referă mai cu sémă la frica lui Dumnezeu și la iubirea de ómenii. Isusú đice der cu dreptu, că porunca de a iubi pe Dumnezeu și pe ómenii cuprinde în sine pe tóte celelalte porunci: legea și profetia. Frica lui Dumnezeu și iubirea de ómenii sunt însé mai mult însușiri de cât lucrări; nu ne arată ceea ce se facem, ci numai în ce spirit se o facem. Kant, unul dintre cei mai mari filosofi germani, đice în fond totu aceeași, când cere: „lucră astfel, ca fiă care póte lucră așa și se trebuie să lucreze așa; lucră der astfel ca nimênu să nu-i faci nici un réu“. Herder đice în opul séu „idei despre istoria ómenirii“: „Omul se fiă om; el se-și formeze starea lui după aceea, ce cunósce că e mai bine în lumea asta? Unul đice, că noroculu, altul đice, că virtutea și chiar și Kant stă pe gânduri, că ore se potu împreuna amêndoué.

Trebuie așadér, ca noi inși-ne să ne lámurim asupra problemei noastre? Nu, căci ea este de mult deslegată, înainte de Herder și de Kant, înainte chiar de Isusú și de cele șce porunci, și este deslegată într'unu mod, care singur e corect, pentru că e singurul, care corêspunde ființei voinței libere. Din timpurile primordiale ale ómenirii, strigă cu glas puternic, care pêtunde universul până în adêncurile sale și care și

astăđi are totu cea putere, ce-a avut-o cu miidean înainte de acésta: Impleți pământul și vi-lu supuneți și stăpâniți peste pescii mării, paserile cerului și peste tóte viețitórele pământului.

Pentru ca să poți stăpâni, trebuie să fi tu însu-ți liber și liber vei fi numai atunci, când te vei pute tu pe tine însuți stăpâni, ceea ce este o datoriă după đisa: Decă nu ești bun, pecatul pândesce la ușă și caută să te prindă în lațul séu; tu însé stăpânesce-lu.

Va să đică, chiamarea omului este să stăpânescă peste natura afară de el și peste natura din el și tótă dezvoltarea ómenirii, începêndu din timpurile cele mai vechi și până în đilele noastre, a adevărită acésta. Nu numai fapțurile cele viețitóre au fost supuse, și cele stricaciose mai peste totu pământul stêrpite; ba chiar și forțelor primordiale ale naturii s'a pus frêu și le-au făcutu ca să servescă omului.

Firește că a trebuit să trecă multu timp, până când au ajuns ómenii acolo, ca să recunósca aceste adevăruri, căci timpuri forte îndelungate libertatea, care era făgăduită întregii ómenirii, a fost numai privilegiul câtorva indiviđi; cei mai mulți ómenii erau robi, în locu de a fi domni și stăpâni.

Mii de ani s'a luptat ómenirea pentru ca să-și câștige libertatea, imperii mari și națiuni puternice s'au prefăcutu în praf și pulvere, pentru că au călcatu în picioare libertatea omului și asta voru păți-o și ađi și mâne tóte statele și tóte națiunile, cari nu ținú contu de mersul ómenirii în luptele sale gigantice pentru libertate. A perit și imperiul stăpânitorilor lumii, alu Romanilor, pentru că ei cu civilizațiunea și cu cultura lor au dusu jugul romanu în tóte părțile lumii și au sugrumat libertatea popórelor. Ei au umblat să prefacă pe Germanii în Romani cu forța, der tocmai Germanii au fost stânca, de care s'au spartu nisuințele lor despote.

Decă nu li-a fost permis Romanilor să calce nepedesiți legea vecinică a libertății omului, cu atâta mai puțin le va fi permis unor națiuni pitice, pigmeice, cari nu se pot aseména cu Romanii nici în civilizațiune, nici în cultură, nici în puterea asimilátore.

Trăsura fundamentală a spiritului ómenesc este libertatea;

pentru libertate s'a luptat, se luptă și trebuie să se lupte omul, pentru ca să-și póta îndeplini chiamarea sa aici pe pământ. Căci tótă vieța nu este altceva decât o necurmată luptă, nu numai pentru popóre, cari nu încetază a se bate unele cu altele, ci și pentru indiviđi, cari fără de muncă și fără de trudă nu-și pot îndeplini chiamarea lor de a domni peste natură; fiindcă natura este un dușmanu grozavu, ba în multe privințe un dușmanu atât de puternic, încatu nici nu-lu poți învinge.

Precum în ori-ce luptă, așa și în lupta acésta ne trebuiesc arme; și armatura, cu care avem să atacăm și să ne apêram, este caracterul, séu cu alte cuvinte ființa spirituală a întregului om. Și deoarece în ori-ce luptă arme bune sunt cele mai bune, deoarece în lupta ómenirii ele dau singura garanția pentru biruința voimii să cercetăm în cele ce voru urma mai cu deamêruntul: întâiu cum rêsărú aceste arme, și apoi ce felu de însușiri trebuie să aibă.

Vomú tracta der:

I. Despre formarea caracterului, și adevă: 1) prin familiă; 2) prin purtarea cu ómenii și prin esemple; 3) prin cărți și prin opere de artă; 4) prin șcôla vieții și 5) prin căsătoriă.

II. Despre însușirile fundamentale ale caracterului:

Barbăția	}	1. în afară: curagiu și statornicia.
		2. înăuntru: stăpânire de sine și abnegare de sine.
Fidelitate (credință)	}	3. în afară: fidelitate,
		4. înăuntru: iubire de adevăr.
Adevărată dispozițiune a inimii	}	5. în afară: omenia,
		6. înăuntru: voioșia.

Din traista cu minciunile.

Nu mi-e frică de Mercurata...

Un faraonu mânca într'o đi de Mercur carne. Vêđendu-lu unu Român îi đise:

„Mêi Ţigane! De ce mânânci tu Mercur cu dulce, că te-a bate Dumnezeu. Tótă lumea postesce, numai tu necinstesc sfânta đi de ađi, ca unu păgân.“

— „Las-o 'n pace cumetre“, răspunde cioroiul cu nepăsare. „Nu mi-e frică de Mercurata 'ncornurata, făr' de Vinerata neuitata, auleo Dómne, imi tremurá osuțele,“ răspunde Ţiganul rođêndu carnea de pe unu cioiu câtu o măciucă.

cerului, stăpâna casei are milă, ne ține de poménă în cvartir, altcum n'ași sci cum să trăiesc.“

Avdeievici suspină și đise:

— „De bună sémă nu ai nici îmbrăcăminte căldurósă?“

— „Cum se am haine căldurose, tătuc? Eri am trebuit să zalogesc cea din urmă năframă pentru două-șce copeici.“

Ea se duse la pat și luă copilul. Avdeievici se sculă și aduse de pe pãrete unu spențel vechiu.

— „Ia-lu“, đise el, „ce-i drept, este rea haină, der pentru înfășat totu va fi bună.“

Femeia se uita la haină și la bătrân, luă spențelul și plânse. Avdeievici se plecă în josu cătră podele, trase lada de sub pat, rêscoli prin ea, și érá ședú lângă femeia.

— „Domnul Christosú se-ți stea într'ajutor, începú ea. Numai elu m'a trimisú la ferestra ta, tătuc. Fără tine m'ar fi înghețat copilul. Când am plecat era cald, și acum a venit frigul. Elu, Domnul, te-a învățat să

te uii pe ferestră și să ai milă de mine, ticăloșă.“

Zimbîndu răspunde Avdeievici:

— „Elu m'a învățat, bună femeia. Nu ca să furú pré bunului Dumnezeu timpul, mă uitú eu pe ferestră.“

Și Martinu povestí și femeii militarului visul lui: cum a auđit glasul și cum Domnul a promisú că vine încă astăđi la el.

— „Se póte întâmpla așa“, đise femeia, se sculă, luă spențelul, învêli copilul în el, făcu o închinăciune spre semn de mulțamită, și-i totu mulțamia.

— „Ia, în numele Domnului“, đise Avdeievici, și-i întinse unu dvugrivennyj (banu de 20 copeici) ca să-și rêscompere năframa.

Ea-și făcu cruce, și Avdeievici își făcu cruce și o petrecu afară.

După-ce s'a dus femeia, Avdeievici își mánca zéma de varză, duse vasele de pe masă și éráși se puse la lucru. Și lucrându se gândia totu la ferestră. Începêndu să întunece, pândia să vedă cine trece pe dinainte. Treceau cunoscuți și străini — nimicú ceva deosebit. Acum,

chiar înainte ferestrii lui se opri o precupéță în loc. Ea ducea o corfă cu mere; îi mai rămăsese numai puțin, le vânduse mai pe tóte; pe spate îi atêrna unu sac cu aschii — póte le-a adunat la vre-o clădire, și acum se ducea acasă. Der sacul îi apăsa de bună sémă umêrul; ea voia să-lu pună pe celalaltu umêru, de aceea îl lăsă pe trotoar jos; și corfa cu merele o puse jos și scutură aschiile în sac. Într'aceea, étă că vine fugind unu băiatu cu căciula ruptă, apucă din corfă unu mêru și vré se fugă. Femeia bagă de sémă, se întorce și prinde băiatul de mánecă. Băiatul se plecă, vré să scape, bătrâna însé îl înhață mai tare, îi dá căciula jos din cap, îl smulge de pêru. Băiatul strigă, femeia injurá.

Avdeievici n'avú timp să-și pună sula la loc, o aruncă pe podele și se repeđi pe ușă afară, se împiedecă însé de-i cădură ochelarii. Când ajunse pe stradă, precupéța ținea tocmai pe băiatu de chică, injura și vrea să-lu ducă la poliția. Băișandrul se silia din tóte

puterile să scape din mâinile ei.

— „N'am luatú nimicú“, gângăvia el. „De ce mă bați? Lasă-mé în pace.“

Avdeievici se încercă să-i despartă, elu prinse băiatul de mánă și đise:

— „Đă-i drumul, mămucă, iartă-i în numele Domnului.“

— „L'oiu ierta așa, că va trebui să se vinețescă totu. Blăstamatul trebuie să mêrgă la poliția.“

Avdeievici se rugă!

— „Đă-i drumul, mămucă, pe viitoru nu va mai face așa ceva. Lasă-lu în numele Domnului.“

Bătrâna îl lăsă din mánă, băiatul vrú să fugă, der Avdeievici îl ținú îndêretu.

— „Rógă pe bătrâna de iertare și pe viitoru să nu mai faci una ca asta. Eu am vădútu, cum ai luatú mêrul.“

Tênerul plânse și se rugă de iertare. — „Așa se cuvine, étă, aici ai unu mêru!“

Și Avdeievici luă din corfă unu mêru și-lu dete băiatului.

— „Eu țilú voiu plati“, đise el luândú mêrul.

„Nu ți-e frică, măi Țigane?“ întrebă Românul. „Bine, hai dăr să mergem până la Mercurata 'ncornurata, decât nu ți-e frică de ea.“

— „Haide,“ duse leșitul de cioroiu, „haide să ne ducem!“

Plecară deci amândoi la drum. Dusu-s'au dus până departe în pădure, la o gaură de urs.

„Aici șede Mercurata,“ duse Românul către Țigan. „Intră la ea și-i dă bună-dimineta.“

Faraonul intra curajos în gaură. Nu pași însă cinci pași și eta că-i ese înainte o snameniă de ursă câtă vițelul de unu an al nașului Țiganului. Cioroiul îi dete „bună-dimineta“, dăr ursul se ridică în labele de dindăret și cu cele de dinainte mi-ți-lă apucă pe Țigan în brațe și mi-ți-lă stringe odată, de două ori, de era p'aci se-și dea sufletul.

— „Ai, ai, drăguță Mercurata“, se văieta Țiganul, „de me-i mai lăsa odată, că mă jură pe purdeii și pe haranca mea, că nu mai mănca carne în ziua ta, până-i d'albă țigania.“

Ce făcu, ce nu făcu, destul că scapă cioroiul din ghiarele ursului și-olua la tâlpășita, ca din bătaia dracului.

„Stăi, Țigane!“ striga Românul, „că Mercurata n'a făcută cu tine decât o glumă!“

„Asta-i glumă?“ dăcea Țiganul arătându-și ranele de pe mână și piept, „asta-i glumă, mânca-ți-ai friptă dragostea?“

Numai una...

Unu Țiganu țanțoșu colea, pururea se lăuda în crișmă, că aceuia, care ar cuteza să dea în el, îi va arăta Cula lui sfințit beți.

„Taci cioră,“ îi răspundea totdeauna unu Român posnit. „Taci, că o pățesc!“

— „Sfântu tēu...! Eu s'o pățesc?“ se răsti Țiganul la Român cu porția de rachiu.

Românul vădendă îndrăsnela Țiganului se repede la el și „pliōscu“ îi rade o palmă câtă o lopată.

— „H-i-u! Sta-a-i tu, o se-ți arēte Cula meu,“ duse Țiganul mâhnit până în suflet și fișic și pe use afară.

Nu trecură cinci minute și eta faraonul cu Cula intra în crișmă.

— „Care-ați dată în dada?“ întrebă răstit Cula, „care-ați dată, să vă stingă, să vă sorbă...“

„Eu!“ răspunde Românul.

— „En mai dă odată!“ duse Cula proptindu-se de mēsa crișmei. Românul se repede la ciora hălă bētrānă și „pliōscu“ îi rade altă drăguță de palmă.

— „Numai una“, duse Cula și-apoi...

„Pliōscu“ a treia palmuță se auđi de rēsună crișma.

„Hai de-aici dadă,“ duse Cula voinicosul. „Hai că badea Potcă o se-mi radă și mie câte-va plăcinte.“

MULTE SI DE TOATE.

O probă de pungașia.

Intre lordul Vessely, reprezentant englesu în Petersburg pe la începutul anilor 1830, și între principele Zuboff se născu într'o Ți dispută despre desertitatea pungașilor englezi și ruși și lordul susținea, că pungașii englezi ar fi fără sēmēnū. Principele negă acesta și se rēmāși, că va pune se-i ia lordului ziua la amēđi pe stradă pungașii din Petersburg tōte decorațiile de pe pept, fără să observe; se se oblige numai lordul că se va preumbla 3 Țile între 12 și 1 oră cu tōte decorațiile sale.

Hotărită se se ferescă de totu ce i-s'ar pēra suspicioș, lordul își începū plimbarea sa. Nu merse mult, când i-se puse în drumu unu lucrator și esplicându-i, îi arăta în sus. De pe unu coperiș atărna o țigla legată de o sfōră, ca sēmēnū, că pe acoperiș sunt ocupați lucratori. Lordul se uită în sus, er lucratoru încercă în modu nedibaciu a se apropia de el. Indată însă îi veni Englesului în minte, că lucratoru ar putē fi unu pungașu stravestit și se departă; în fața pungașului prefăcut se putea observa nemulțămirea, pentru că nu i a isbutit pungașia. Ridendū merse lordul mai departe, dăr nu mult, și-l urmăriră nesce copii cersind și pe când le arunca ceva, un om bētū se apropiă tare de el; lordul însă precaut il ocoli iute, acela bētū șovai mai departe, dăr indată își luă mersul sēu natural. „Aha“, cugeta lordul, „acēsta a fostă a doua încercare.“

După câțiva pași vēđū o adunare mare de omenī, în mijlocul aceleia unu birjaru se certa cu unu domn pentru o diferință de tacsă. Lordul trebuia să se imbuldēscă printre ei, er domnul injurandū pe birjarul, încercă, ca din greșelă, a se apropia de Englez. „Numărul 3“, mormai lordul și-l împinse la o parte. Indată bātū cēsul 1, preumblarea era terminată, și lordul veni acasă cu decorațiile.

Sera se intēlni cu principele în clubul englezesc și ridendū istorisī câtū de prost au încercat pungașii ai fura decorațiile; principele se arăta surprins și indignat.

„Vomū vedē“, duse lordul la despărțire, „ce vorū inventa mănē.“

„Vēđū bine, Mylord“, duse principele îngrijat, „că este greu a te seduce.“

În ziua următoare lordul se vēđū urmărit și incunjurat de totu felul de omenī; il urmăriră, cei cari se intēlniau se întorceau înderēt în fața lui, apoi eră se imbulziau spre el. Unu domn îi oferi cu multă politeță o batistă de mătase, dīcendū, că i-ar fi cădūtă lordului. Unu june frumos, blond, îi oferi spre cumpărare multe interesante cărți englezesc. Lordul, unu amic al cărților bune, fū surprins, când vēđū frumoșele esemplare, dăr își veni indată în ori, și ridendū făcū sēmēnū cu mână, că nu-i trebuie. În o locuință parteră se sparse înaintea ochilor săi o ferestră, unu copil era în pericolu a cădē de

acolo și striga câtū putea, lordul sări iute în ajutor, observă însă (deși bine ascunse prin gratiile ferestri) o sfōră la piciorul copilului, și lăsă pe micul trădător atărndū de ferestră, căci figurile celū incunjurau și cari dēdeau năvală peste el la strigătul copilului, ar fi putut folosi ocaziunea spre a-i fura decorațiile.

„Fōrte înțelepțesc“, duse lordul sera către contrarul sēu, „și pe lângă aceea copilul sēmēna așa de tare cu copilul meu din Anglia, încatū mai era să uită rēmāșagul nostru.“

„Mărturisesc“, răspunde principele încet, „că privescū rēmāșagul ca și perdut, complicitii mei și-au jucat celū din urmă adutū, ei au speculatū înzadar a te seduce cu cărți vechi, înzadar au pus la probă inima D-tale de tată; sunt gata a-ți plăti rēmāșagul.“

„Încă nu“, răspunde lordul, condițiunile încă nu sunt implinite; trebuie să mai facū o preumblare, și numai atunci potū privi rēmāșagul ca căștigat, după tōte formele.“

În ziua următoare lordul începū ultima sa preumblare, dăr nu i-se mai arētă nici o față suspectă; nu observă nimica deosebit, își făcū preumblarea în pace și mai ajunsese acasă, când din Țorta vecinului sēu, a unui conte polon, eși unu carū mare încercatū cu totu felul de mobile de casă. Bătea unu vēntu aspru, unu madraț (pilotă) era ceva rupt, și o mulțime de fulgi se puseră pe lord. La ușa contelui erau 2 servitori galonați, cari indată săriră a curăți pe lordul de fulgi.

„Acasă i domnul vostru?“ întrebă lordul.

„Da“, răspunseră servitorii, cari încă totū curățeau la fulgi.

„Ei bine, mă ducū sus la dēnsul.“ Când ajunse sus, află în societate, între alții și pe principele rusesc, carele pași către dēnsul.

„Cum? strigă principele ridendū cu hohot, fără decorații?“

Lordul se uită în jos, se duse la o oglindă, nu era nici urmă de decorații.

„Dăr cine și ude s'a putut acēsta?“ strigă el? „N'am convenitū cu nimenea, decât cu servitorii livrați ai contelui.“

„Nici n'am servitori livrați“, răspunde acesta ridendū.

„Limștește-te, Mylord“, adăugă principele Zuboff, „au fostū pungașii mei, cei onești.“

„Așa — totū respectul! Aceștia au început cu mai multă violență, pe când cei de ieri și alaltieri au fostū numai nișce proști.“

„Ești greșit, Milord“, duse principele, „ei au avut ordinu strict a se arăta proști, ca cu atât mai sigură se te prinđă.“

„Mi-am căpētātū lecția“, duse Englesul, „o și plătescū, și-ți promitū, că în viitor voi avea părere mai bună despre pungașii din Petersburg.“

Ce-i mai greu și ce-i mai ușor?

„Ce-i mai greu și ce-i mai ușor?“ întrebă odată cineva pe înțeleptul Thales. „Mai greu este ate cunosce pe tine însuși și mai ușor a defăima pe altul,“ răspunde filosoful.

Care este mai avut?
„Care este mai avut?“ îl întrebă odinoră pe Cleanth — „Acela“ răspunde filosoful „care este sērăcū în dorințe și care se 'ndestulesce cu ce are.“

Cum te-ai înavuțit?

„Cum te-ai înavuțit așa de tare?“ întrebă odată cineva pe unu comerciant putredū de avut. „La multū am ajunsū fōrte ușor, dăr fōrte cu greu am ajunsū la puțin!“

Și-a vēndutū nevasta.

În Silesia de sus a intratū oestiu-neea femeii într'unu nou „studiu.“ Precum spune „Oberschl. Anz.“, unu lucrator din Ober-Heiduk și-a vēndutū nevasta, cu care era căsătorit, unui cunoscut pe timpū de doi ani pentru 1 marcă (67 cr.) Cumpăratoru trăi în bună înțelegere cu femeia, ce a cumpărāt o și avū și bucuria de a fi tată. Într'o Ți se infățisă bărbatul ei legiuit și i cerū cumpăratorului încă 15 mārē, dīcendū că asta e cea mai mică sumă ce trebuie să i-o cēră, deōce când s'au tērguit n'a fostū pusă 'n socotelă o calitate a nevete-si, anume dinții ei buni și sănătoși, er decât nu vrea să-i plătescā suma cerută, atunci se-i dea nevasta înderēt. Cumpăratorul declară, că nu e nici decum dispus a i plăti cele 15 mārē pentru dinți, după-ce pentru nevasta întrēgă a plătitū numai 1 marcă. Bărbatul legiuit alū femeii cerū ajutorul poliției și cumpăratorului va trebui să dea înderēt delicatului bărbat pe femeia, încă înainte de espirarea celor doi ani, pe câtū timpū o cumpēruse.

Căendarulū sēptēmānel.

Mănu	1890	Pilele sēptēm.	are 31 zile.		Pretariu
			Sōrele	Sōrele apune	
Dum.	29 Cuv. Memnonu	11 Mamertus	4. 29	7. 25	
Luni,	30 S. Apost. Iacobu	12 Pancratin	4. 27	7. 26	
Marți,	1 Prof. Eremia	13 Servatū	4. 25	7. 27	
Mercuri,	2 Par. Atanasie	14 Bonifaciu	4. 24	7. 29	
Joi,	3 SS. Timot.	15 (†) Inalt. Dni	4. 22	7. 30	
Vineri,	4 Mart. Pelagia	16 Ioan Nepomuc	4. 21	7. 31	
Sāmb.	5 Mart. Irina	17 Ubald	4. 20	7. 33	

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 3 Maiu. Sēptēmāna treoută încă a fostū liniște în negoțul de

— „Li înveți rēu pe prăpădiții aștia,“ strigă bētrāna. „Trebuie s'elū rēplătesc așa, ca o sēptēmānă să nu potă ședē.“

— „Ei, māmucă, māmucă, așa ar fi, când ar merge după noi. Dăr vrerea Domnului nu-i așa. Decāt pentru unu mērū l'ai bate cu jōrda, ce ar trebui să se intēmple cu noi, pentru pēcatele nōstre?“

Și Avdelevici povesti bētrānei asemēnarea: cum unu proprietarū iertă țeranului arēndașū întrēga datoriă, er arēndașul se duse și începū se-și surgrume pe datornicul sēu.

Femeia ascultă cu luare aminte, și băiatul încă ascultă.

— „Dumneđeu a poruncitū să iertāmū“, duse Avdelevici, altcum nici nouē nu ni-se iertă. Tutarorū trebuie să iertāmū, cu atât mai vērtosū celui fără minte.“

Bētrāna dete din capū și suspinā:

— „Da, da, însă ei suntū neastēmperați“

— „Atunci, se-i învățāmū, noi bētrāno.“

— „Și eu dīcū așa. Insamī am avutū șēpte copii — numai o fētă mi-a rēmāsū.“

Bētrāna povesti, unde și cum trāsece la fiā-sa, căți nepoți are.

— „Decāt și nu mai am multă putere, totuși mă mai ostenescū. De nepoți te dōre, suntū buni copii; drăgălășă ca ea nu-i nici unulū către mine. Mai alesū Acsūtca nu se lasă de locū de mine. „Mamă bună, iubită mamă bună...“ Bētrāna se muli de totū. „E numai o copilăriă cu băiatul āsta. Dumneđeu se fiā cu elū.“

Dīcendū aceștea, ea își aruncă sacul pe spate. Băiatul sare la ea și i dīce:

— „S'și ducū eu saculū, māmucă, avemū totū unu drumū.“

Unulū lângă altulū mergeau acum pe uliță. Bētrāna uitase să cēră bani pentru mērū. Avdelevici privia după ei și auđia, cum vorbescū împreună.

După ce s'au departatū ei, Avdelevici se'ntorse în casă, își gāsi ochilarii pe trepte, nestricați, luā sula și se puse erā la lucru. Lucrā puțin, se făcuse bi-

nișorū întunecū. Lampagiulū trecū pe dinainte și aprinse o lampă.

Este vreme să aprindū luminarea, gândi Avdelevici, își aprinse lāmpioara, o acăță și lucrā erā. O cismă o isprāvi, o privi de tōte părțile, și vēđū că e bună. 'Și adună instrumentele, curățī masa, puse lampa pe mēsă și cōșe din parsechiu evangelia. Vrū să deșchiđă cartea la loculū, unde pusese ieri o bucată de marochinū (piele fină), dăr se deșchise într'altū locū. Și cum sta cartea sfāntă deschisă înaintea lui, își aduse aminte de visulū de ieri. Și atunci de-odată i-se părū, că aude pași înderētulū sēu. Se uită în dērēptă și vēđū, că în colțulū întunecosū steteau omenī, dăr nu-i putea recunosce. Și o voce îi șopti în urechiā:

— „Mārtine, Mārtine, nu m'ai cunoscutū?“

„Pe cine?“ întrebă Avdelevici.

— „Pe mine“, răspunde vocea, „eu suntū.“

Și din colțulū celū întunecosū se arătă Stepanici — elū zimbī și dispārū ca unū nouașū.

— „Āsta sunt și eu“, duse vocea și din colțulū celū întunecosū pāșirā înainte femeia cu copilașulū — femeia zimbī, copilașulū zimbī, și se făcură nevēđuți.

„Āsta sunt și eu“, duse vocea și se apropiă bētrāna și băiatulū — băiatulū ținea mērulū, amēndoi zimbiau, și dispārurā.

Veselū era Avdelevici în sufletulū sēu, elū își făcū cruce, își puse ochelarii și ceti în evangeliā, ude era deschisă. D'asupra pe margine ceti Mateiu 25: „Pentru-cā flāmāndū am fostū și mi-ați datū de mănecare. Setosū am fostū și mi-ați datū de bētū. Strāinū am fostū și m'ați primitū în casa vōstră“. Erā mai jos ceti cuvintele: „Adevērū dīcū vouē, ceea-ce ați făcutū unuia dintre aceștia mai micī ai mei, mie mi-ați făcutū.“

Și Avdelevici a înțelesū, că visulū nu l'a înșelatū, că în ziua de astāđi a venitū la elū Māntuitorulū și elū l'a primitū.

producte, ceea-ce în mulți articuli se pôte asorie cuantului estra-ordinar de micu din piață. In manufacturî vânđarea a fostu ceva mai imbucurătore. Starea numerarului neschimbată. Soontul pentru efectele de prima calitate s'a menținutu la 3 1/2 %.

Timpul și în săptămâna espirată a fostu forte favorabilu sēmēnăturilor. Temperatura a fostu moderată caldă, ploii au cădutu mai în tôte părțile țerii. Raportele asupra sēmēnăturilor până acum ne dau speranță de o recoltă forte bună.

Bucatele. Pe pietele din afară a domnitu tendență fermă; cu deosebire se pôte dice asta despre pietele americane, unde grănele au încheiatu maisus ca în săptămâna din urmă. Raporte private din New-York spunu, că raportele oficiosu asupra sēmēnăturilor voru constata, că starea acestora este și mai rea.

In B.-Pesta grăulul s'a căutatu slabu. Mișcarea peste săptămână a fostu cam de 80.000 măji metrice, în sēcără cam de 2000, ér ovēsū s'a vëndutu numai 3,000 măji metr.

In coloniale negoțulu s'au mărginitu numai la trebuințele curente. Zaharul cu tôte, că în Anglia este binișor căutatu, se ține în prețu. Notěză rafinada 33.50, 33 fl., tăiatu 34.75, 34.50 fl. Cafēua neschimbată.

Păstăioșele n'au suferitu vre-o schimbare însemnată în săptămâna trecută. Fasolea albă notěză 6.25, 7 fl.; lintea căutare puțină, 9 fl.; mazerea asemenea 9.50 fl.

Victuale. Oue s'au adusū puținē, dér și prețuri slabe încheiandū 53 1/2—54 la 1 fl. — Galifele au avutu bună căutare, prețurile au devenitu mai ferme. Găsece grase notěză 4.60, 4.80, slabe 2.60, 2.80; rațe grase 1.60, 1.80, slabe 1.10, 1.20 fl.; pui 0.60, 1.10 fl. — părechea. — Untulă 80—85 fl., cartofi galbeni 2, 2.10 fl., căpa roșă 9 fl., usturoiu 24—25 fl. maja metrică.

Unsōrea de porcū a scădutu din casu, că nu se caută și că porcii suntū mai ieftini. De orașu cu butoiu s'a vëndutu la începutul săptămânei cu 55.50 și au încheiatu cu 54 fl.

Sēulū, căutare slabă, 32.50 florini, 33.50 fl.

După lāmuri n'a fostu nici o întrebare săptămâna trecută.

Pei uscate. Mișcare forte slabă. Notěză prima de boi 68—72, vaci 62—66, pitlingi 75—85, Kneip de Transilvania 100.110 suta de kilgr.

Peile lucrate, negoțu slabu, cumpărătorii puțin.

Tērgul de rimători din Steinbruch. La 5 Maiu n. starea rimătorilor a fostu de 164.850 capete, la 6 Maiu au intratu 674 capete și au eșitu 861 rămânendū la 6 Maiu unū număr de 164.643 capete. — Se notěză: marfa unguresc veche, grea dela 45 cr. până la 46 cr. marfa unguresc tineră grea dela 47 1/2 cr. până la 48 cr., de mijlocu dela 47 cr. până la 48 cr. — Marfa țērānescă grea dela 45 până la 46 cr. — de mijlocu dela 46 cr. până la 47 cr. ușorā dela 47 cr. până la 48 cr. — Marfa țērānescă grea dela 45 până la 46 cr. — de mijlocu dela 46 cr. până la 47 cr. ușorā dela 47 cr. până la 48 cr. — Marfa de România de Băkovy grea dela — cr. până la — cr. transio mijloci grea dela — cr. până la — cr. însă transio ușorā dela — cr. până la — cr. transio dto țepōsă grea dela — cr. până la — cr. transio mijloci dela — cr. până la — cr. Marfa sērbescă grea dela 46—46 1/2 cr. transio, mijloci grea dela 46—46 1/2 cr. transio-șuorā dela 45—46 cr. Porci îngrășați de unū anū dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruzū dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți a gară cu 4 1/2.

Trageri la sorți.

3 % Bodencredit, 15 Aprilie, ser. 1084, 1960, 2715, 3327; Plata lorū la 1 Dec. — In amortisare seriile: 106. 142, 1081, 1639, 2319, 3840. Tragerea următore 16 Iunie.

Imprumutu ung. cu prime. 15 Aprilie ser: 415, 472, 614, 1280, 1343, 1411, 1412, 1547, 1889, 2090, 2115, 2219, 2583, 2607, 3033, 3039, 3070, 3313, 3572, 3652, 3784, 3968,

3971, 4290, 4704, 4833, 4933, 5095, 5259, 5364, 5395, 5914. — Plata la 15 Octomvrie, tragerea următore la 14 Augustu.

Losuri de statū dela 1860, 1 Maiu ser. 16, 30, 74, 187, 281, 379, 565, 594, 625, 669, 691, 694, 964, 1047, 1121, 1316, 1480, 1486, 1496, 1649, 2264, 2323, 2334, 2339, 2579, 2670, 2745, 2904, 2925, 3023, 3029, 3082, 3379, 3684, 3890, 3895, 4094, 4289, 4485, 4538, 4668, 5395, 5765, 5879, 6285, 6514, 6738, 6880, 6910, 6930, 7000, 7070, 7294, 7311, 7584, 7616, 7691, 7999, 8119, 8447, 8508, 9058, 9402, 9417, 9444, 9450, 9453, 9537, 9725, 9796, 9838, 9905, 9947, 10040, 10400, 10503, 10571, 10634, 10895, 10905, 10911, 11042, 11094, 11161, 11227, 11272, 11300, 11417, 11524, 11676, 11973, 12199, 12219, 12305, 12843, 12937, 12963, 13026, 13401, 13618, 13732, 13896, 14164, 14260, 14410, 14622, 14785, 14817, 14923, 15012, 15073, 15210, 15228, 15366, 15402, 15856, 16088, 16276, 16384, 16530, 16794, 16816, 16877, 16933, 17116, 17297, 17305, 17350, 17358, 17362, 17437, 17763, 17862, 18062, 18819, 18941, 19001, 19111, 19238, 19278, 19282, 19484, 19714, 19843, 19952. Plata lorū la 1 Augustu, tragerea următore totū atunci.

Losuri Creditu din 1858, 1 Maiu ser. 362, 473, 478, 488, 531, 616, 1068, 1392, 1417, 1656, 1778, 2258, 2764, 2846, 3298, 3595, 3853, 3874, 3914. Plata lorū la 3 Noemvrie, tragerea următore 1 Septemvrie.

Crucea roș. austr. 1 Maiu, ser. 453, 488, 948, 1175, 1518, 4007, 4560, 4868, 5072, 5756, 6536, 7462, 7688, 7831, 8311, 9120, 9254, 9297, 9415, 9671, 9835, 10370, 10896, 11078, 11789, Plata lorū la 5 Maiu. — In amortisare ser. 2720, 2787, 2842, 2919, 3109, 5230, 5240, 5264, 6778, 10824. Tragerea următore 1 sept.

Crucea roș. ital. 1 Maiu, ser. 649, 1426, 1469, 3232, 3740, 5376, 6261, 7043, 7878, 8675, 9461, 9743, 11008, 11091, 11586, 11992. Plata la 9 Maiu, tragerea următore 1 Augustu. In amortisare ser. 2352, 3573, 3800, 4376, 4745, 5757, 6397, 9488, 9597, 9657, 11149, 11886.

Bucuresci 20 fr. 1 Maiu ser. 94, 206, 223, 246, 249, 363, 364, 475, 648, 651, 871, 1183, 1308, 1436, 1480, 1491, 1540, 1623, 1633, 1669, 1672, 1744, 1825, 1835, 1866, 1868, 1889, 1927, 2158, 2229, 2239, 2267, 2273, 2324, 2362, 2393, 2473, 2489, 2566, 2603, 2654, 2766, 2806, 2881, 3321, 3333, 3357, 3538, 3621, 3786, 3829, 3868, 3923, 3934, 4088, 4138, 4270, 4632, 4645, 4681, 4684, 4745, 4859, 4862, 4950, 4983, 5037, 5146, 5189, 5197, 5252, 5349, 5381, 5460, 5528, 5628, 5871, 5898, 5912, 6009, 6047, 6202, 6217, 6401, 6451, 6705, 6802, 6828, 7128, 7181, 7202, 7373, 7441, 7478. Plata 5 Sept., tragerea următore 1 Augustu.

Bursa din Bucuresci din 6 Maiu

Table with columns: Valori, %, Scump. Includes entries like Rentă română perpetuă 1876, Rentă română amortisabilă, Oblig. de statū C. F. Române, Imprumutul Openheim 1866, etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 7 Maiu 1890.

Table with columns: Sēminte, Calitatea per Hect, Pretul per 100 chilogr. Includes entries like Grău Bănățenescu, Grău dela Tisa, Grău de Pesta, etc.

Cursul pietei Brașov

Table with columns: Banote romănesci, Argintă romănescă, Napoleon-d'or, Lire turcesci, Imperial, Galbini, etc.

Incendii de fabrici în Transilvania. In timpul din urmă a causatū o crisă însemnată în agronomia Transilvaniei incendiul dela trei fabrici, cari jōcă unū rolū însemnatū în agronomiă, cădendū victimă acestui elementū distrugătorū unele numai în parte ér altele de totū. Acestū faptū este cu atâtū

mai tristū cu câtū înflorirea industriei de fabrici în Transilvania, și altcum mărginită, și prin acēsta desvoltarea agronomiei se împedecă în modū însemnatū, și chiar din punctu de vedere alu interesului este de doritū, ca fabricile distruse să fiă câtū mai curēndū restabile. In 5 Ianuarie a. c. a arsū fabrica de spiritū din Murēșu-Oșorheiu, paguba obiectelor de instalare s'a prețuitū cu 8697 florini. — In 16 Martie a arsū în fabrica de spiritū dela Baona (Bonyha), care prin ajungearea mașinilor în stare de a nu se mai putē întrebuința, a suferitū o pagubă de 7338 florini. In 18 Aprilie a cădutu victimă în asemenea modū ferestrulū erarialū cu aburū din Reghinulū-Săsescu, pe care ilu exploatează societatea comercială de plute, aci s'a causatū societății o pagubă la edificii, mașini și provisiuni de lemne în sumă de 20.355 florini. Tôte aceste trei fabrici au fostū asigurate la Societatea de asigurare Ungaro-Francesă, care în aceste trei casuri a datū celorū păgubiți o desdăunare de 36.390 flor. In totū casulū numita societate merită recunoștință pentru promptitudinea și punctualitatea, cu care face bune servițuri nu numai acestorū întreprinderi, ci și intereselor agronomice forte importante, și adecă prin aceea, că prin lichidațiunea grabnică a pagubilorū a datū mână de ajutorū la reedificarea fabricilorū distruse.

Editor și Redactor responsabil: Dr. Aurel Muresianu.

Advertisement for GARTNER & MAZUCHI. Title: Anunțu. Text: Subscriții avemū onōrea a face cunoscutū, cumcā primim compunerea de proiecte pentru clădiri și deslegarea problemelor tehnice de ori-ce natură; apoi esecutarea de clădiri, lucrări de beton, apaducte, punerea în stare uscată a zidurilor umede etc., pe lângă prețurile cele mai moderate și prestarea garanției recerute. Aceia cari voiescū a se folosi de serviciile nōstre, binevoiască a se adresa la biroulū subscrișilorū din tērgulū grăulū No. 558. Totū aici se pôte procura Portland și Romancement prima calitate în saci cu prețuri moderate. GARTNER & MAZUCHI.

Advertisement for Atelieru românū de pictură bisericească. Title: ANUNȚU. Text: In atelierul românū de pictură bisericească alu lui IOANŪ BACIU preotū românū gr. c. în Sajó-Solymos (posta ult: Nagy-Sajó, în Transilvania). ÎNFIINȚATŪ ÎN ANULŪ 1880. se lucrăză stichare, feliurite vestminte bisericesci, prapori și icōne bisericesci, flamuri scolare, candelabre, sfesnice de lemnū poleite cu aurū, tablouri istorice, portrete colorate pe pânză, tabernacle, cruci și iconostase, precum și ori-ce lucruri ținētore de arta picturii bisericesci, auritū și sculpturā. Cu cele mai moderate prețuri. Dintre multele scrisori de recunoștință, prin cari se atestă esacititatea și efi-nătatea lucrurilorū efectuite în acestū atelierū, din lipsa de spațiu reproducū numai pe cele următore: M. On. D-nū Ioanū Baciu, preotū românū în Șioimușu. Reinoirea a douē cruci dela biserica nōstră, cum și mai târziu Restignirea, lucrate de M. O. D-Vōstră ne-au satisfăcutū pe deplinū. Aceste lucruri dove-descū, că sunteți pe deplinū stăpānu peste arta picturii și auriturii Pofindū Vē succese totū mai strălucite, suntemū cu deosebită stimă: Ragla, 1 Septemvrie 1888. Eliā Posmusand, Ionū Mărginēnū, preotū. curatorū. Recunoștință. Subscrisa reprezentanță bisericească a Arđanului își exprimă cea mai mare mulțămire și îndestulare pentru facerea unui iconostasū acordatū cu Domnulu preotū Ioanū Baciu, din Șioimușu, care iconostasū a fostū esecutatū cu totā arta și esacititatea pe lângă unū prețu de totū moderatū. Arđanū, 16 Noemvrie 1888. Andreiu Palimethi, Filipū Ursa, preotū gr. cat. prim-curatorū. Atelieru românū de pictură bisericească.

Rohseidene Bastkleider
fl. 10.50 per Robe und bessere
 Qualitäten
 verfenet porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt
G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zü-**
rich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
 fr. Porto.

Cele mai bune
Materii (stofe) de Brünn
 lifereză cu prețurile originale
Fabrica de postavuri fine
Siegel-Imhof
 in Brünn.
 Pentru un răndu de haine bărbătești
 de primăveră seu veră
 este de ajuns un cupon în lungime de
 3-10 mtr., cari faci 4 coți de Viena.
 Un cupon din
lână veritabilă costă
 fl. 4.80 calitatea obișnuită.
 fl. 7.75 calitatea fină.
 fl. 10.50 calitatea cea mai fină.
 fl. 12.40 calitatea suprafină.
 Mai departe sunt de căpătăt în cea
 mai mare alegere Kammgarne țesute cu
 fricele de mătă-e, stofe pentru pardesiuri,
 pslă (Loden) pentru vinători și turiști,
 peruvian și toseing pentru haine de sa-
 lonu, postavuri pentru uniforme de am-
 pliați, stofe de spălatu din apă pentru băr-
 bați și copii, stofe veritabile de pictetă
 pentru gilete, etc. etc.
 Pentru marfa bună, liferația exactă și
 întocmai după mostre se garantează.
Mostre gratis și franco.
 268,40-21

Numere singurateice
 din „Gazeta Transilvaniei“
 à 5 cr. se pot cumpăra în
 tutungeria I. Gross, și în li-
 brăria Nicolae Ciureu.

Cel puțin în douăzeci mii de depozituri se vinde și e
 recunoscut de cel mai bun remediu contra oricărui insectă

er s'a făcutu mai eftin.

Sticlele veritabile sunt însemnate cu numele J. ZACHERL și costă
 de acum înainte: 15 cr., 30 cr., 50 cr. și 1 fl.

Acastă alésă specialitate nimicesce, cu o deosebită putere și grabă, tôte in-
 sectele din locuințe, bucătării și hoteluri, din mobile și haine, precum și pe acele
 dela animalele de casă, din grajduri, de pe plante și din paturile de sticlă pentru
 flori și grădini. Prafurile cari se vëndu măsurate și în hârtia nu sunt niciodată
 o „Specialitate de Zacherl“

Se află de vëndare în Brașov la Domni:

I. L. & A. Hesshaimer.	Julius Hornung, farmacia.	Karl Töpfner, comerciantu.
Emill Porr.	Franz Kellemen	V. Roth, farmacia.
Dimitrie Eremia Nepotii.	Ed. Kugler	Heinrich G. Obert, farmacia.
Julius Müller, comerciantu.	Ioh. Lerchenfeld, comerciantu.	George Stefanoviciu, comerciantu.
Heinrich Zintz.	Karl Irk	La Arapă, farmacia.
Ferd. Jekelius, farmacia.	Karl Harth	Samuel Mark.
Karl Schuster	N. Grădinar	
In Elöpatak la Domnul I. Müller, farmacia.		
In Rëshnovu „ „ Josef Schuster.		
In Serealia „ „ Iacob Ehrenwald.		
In Uzonu „ „ G. Temesvary și fi.		

In tôte celelalte orașe ale Transilvaniei și la sate sunt depozite acolo unde sunt expuse placate de „Zacherl“.

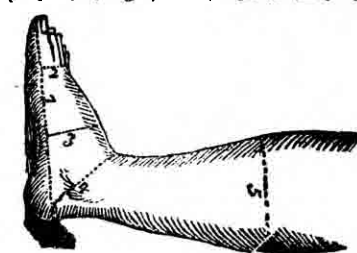
Prețuri foarte reduse de totu ieftine.

Prețuri foarte reduse de totu ieftine.
 Prin terguell favorabile i se da ocaziunea, — a scădea prețurile
 dela 20% eventualu și 30% — și iiferă cu prețuri de totu
 ieftine, ca și până acum marfa solidă numai lucr de
 mână (iernu de mașină nu posede).

Ghete de bărbați:
 Ghete de vaos și patent, dela fl. 3.20 in susu
 „ „ „ „ cu talpa du-
 plă cu șifote și cure. „ 3.50
 Ghete din piele patentată „ 3.50
 Asemenia cu talpa dublă
 cu șifur și cure „ 4.50
 Din piele de vaos hnt franț. „ 4.50
 Asemenia cu șifur și
 finte de arant talpă după „ 5.50
 Din piele de gemu hnt. „ 4.75
 Din piele patentată pentru
 urcat per muntii Bergsteiger) „ 4.50
 Pantofiri trant. de piele patent. „ 4.50
 Cisme scurte de iurtă ru-
 sescu. „ 7.50
 Cisme lungi de venătoare
 din iurtă rusescu. „ 10.50
 Pentru capaci și alta gar-
 nitură precum și pingea se
 socotesc câte 50 cr. mai
 mult de părechi.
 Pantofiri și papuci de casă dela „ 1.50

Ghete de dame:
 Ghete de gemu cu țug dela fl. 3. — in susu
 „ „ „ „ in
 în formă Bismarck „ 3.80
 Din piele patentată cu țug „ 3.00
 Asemenia cu formă de
 Beust I-a. „ 3.50
 Cu lac înainte și împrejur
 Din piele de Cid (mănușe) „ 4. —
 Ghete de brint (saron) „ 3. —
 Pantofiri franț. de brintel. „ 2. —
 „ „ „ „ de piele Begeata. „ 2.50
 „ „ „ „ de copit dela. „ 1.50
 Ghete de țefie și copii „ 2.20
 Papuci și pantofi de casă „ 1. —
 Pentru dame „ 0.90
 Pantofi de gimnastică „ 1. —
 Talcoți de grunț înca sunt de tôte
 litățile rusescu, englezesu, franțuzescu și
 germane, cu prețuri modeste.

Tôte celelalte specialități de încălțăminte fine aici neamintite
 se găsesc cu prețuri foarte scădute.
 Comandă după măsură și reparatură înca se primesc. Aceste
 însă le efectuează d-l **G. Oltcanu** fostulu meu maestru de ghete
 pe **secotia lui**, care, luându această parte a negoiului de a face
 ghete după măsură și reparatură, deja dinu anu asupră și, ca specia-
 listă bunu le efectuează bine și ieftin.
 Se află și pălării, căciuli și șepot de bărbați și copii
 foarte ieftine. Pălării de filz pentru bărbați sunt dela fl. 1.20, pentru
 copii dela 75 cr. in susu. Șepot de bărbați de voiegiu și de lucră-
 tori dela 50 cr. in susu.
 Aceste prețuri ieftine se pôte aplica numai atunci, când se plă-
 tesce marfa îndată cu bani gata.
 Comandă din afară se vor efectui prompt și încălțăminte, cari
 nu se potriveșcă se schimbă, seu se primesc franco îndărăt.
 Spre ușurarea măsurii este a se tăia o fășie de hârtie, și a se
 măsura. 1) dela mijloculu călcăului până la capulu degetulu celui
 mare. 2) peste degete
 unde se începe ridicătura
 piciorulu. 3) împrejurulu
 ridicăturai. 4) cuprinsulu
 călcăului. Această măsură
 ar fi de ajuns pentru
 ghete (papuci) cu elastic,
 dorște cineva ghete cu
 nasturți atunci este de
 lipsă. 5) și măsura pulpei.
 La cisme înalte cu ca-
 râmă este a se măsura
 partea cea mai grăasă
 terului, pețu ca la casă când ar mai dori să comande, nu trebuie
 altceva decât numai o carte poștală, în care să se arate calitatea și
 modulu cum se fă gheata și se va efectui prompt. Pentru durată
 încălțămintelor se garantează.

Prețuri foarte reduse de totu ieftine.
Etalbisementul de ghete și pălării
 alu lui
I. SABADEANU,
 Strada Căldărariloru Nr. 485.
 289,10-9

Societatea de asigurare pe acții Ungară-Franceză
(FRANCO-HONGROISE). 923,3-1
 Capitalu de acțiuni și celelalte obiecte de garanția ale
 societății facu:
8,247,989 florini 46 cr. v. a.
 Pagube plătite până la finea anului 1888 fl. 39,504,187.85
 Societatea asigură cu premiile cele mai eftine și pe lângă
 condițiunile cele mai culante:
 1) Contra incendiului, fulgerului și contra pagubelor cauzate
 prin esplosiunea de abur și gazu,
 2) contra urmărilor la accidente corporale,
 3) contra grindinei,
 4) pe viața omului, pe căpături cu și fără plata anticipativă
 a sumei asigurate pe rente, pensune și zestruri.
 Agentulu generalu: Secretari:
Siegmund Gámán. Iulius Csermák. Ludwig Márai.
 Agentura principălu pentru Brașov și împrejurime la:
 Domnul HEINRICH ARONSOHN (Strada Vămi No. 10).

ANUNȚ.
DENTISTUL D^r. GUST
 ține consultațiunile dela 9—12 și dela 2—5 ore
TÊRGULŪ PÔMELORŪ No. 93
 Scôterea dinților cu și fără de narcosă.
 Plombarea dinților cu Cementu, argintu și aur.
 Dinți artificiali.
 248
 Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să
 binevoiască a scrie pe cuponulu mandatulu postalu și numerii de
 pe fășia sub care au primitu diarul nostru până acuma.
Administraț. „Gaz. Trans.“